

ಕೂರವಂಜ

Koovavanga

ಡಿಸೆಂಬರ್

೧೯೫೫

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಬುಳ್ಳ
ಶ್ರೀ|| ಪಾಟಾಳಿ
ಶ್ರೀ|| ನಾ. ಕ.
ಶ್ರೀ|| ಹಾ. ರಾ.
ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ.
ಶ್ರೀ|| ರಾಮಿ
ಶ್ರೀ|| ತಮ್ಮಣ್ಣ
ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ
ಕವಲು ನಾಲ್ಕನಾ

ತಳನಗಯ ಮಾನಪತಿ.ಕ

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಮಾ ಇಲಾಖಾ

(ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಖಾ)

ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು

೧೯೫೪-೫೫ ರಲ್ಲಿ

ಆದ ಹೊಸ ಬಿಸಿನೆಸ್ ೧.೮೨ ಕೋಟಿಯನ್ನು ವಿಾರಿದೆ.

ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಬಲಗು ೪.೭೯ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ವಿಾರಿದೆ.

ಒಟ್ಟು ವಿಮಾ ಮೊಬಲಗು ೧೩.೮೭ ಕೋಟಿಗಳು.

ಪಾವತಿಯಾದ ಮೊಬಲಗು ೨.೪೫ ಕೋಟಿಗಳು.

ಹಂಚಿರುವ ಬೋನಸ್ಸು

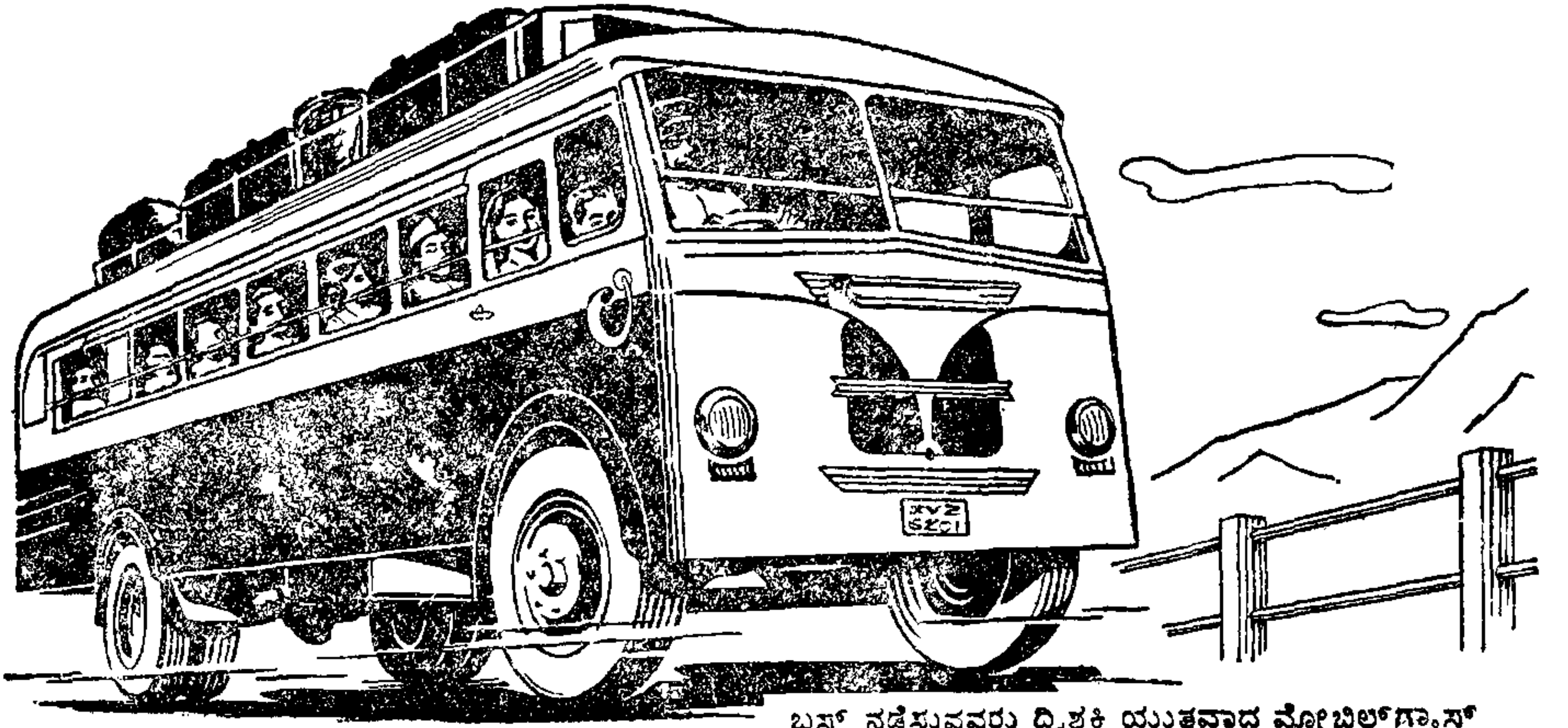
ರೂ. ೨೦/- ಜೀವಮಾನ ವಿಮೆಗೆ ರೂ. ೧೭/- ಎಂಡೋಮೆಂಟಿಗೆ

ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ದರಗಳು.

ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ವಿಮೆಯು

ವೈಪೋಟಿ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಬಸ್ ನಡೆಸುವವರು ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಿತಖರ್ಚಿನದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ — ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ತಪ್ಪದೆ ಅದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ!

ದ್ವಿ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ

ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ

ಅಧಿಕ ಎಂಜಿನ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ

ಇಂದಿನ ಪೆಟ್ರೋಲುಗಳ ವೈಕಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಂದೇ — ಅದಂದರೆ ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಯಾವ ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಜಿನ್ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ!

ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಸುಗಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಸಿಲರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಗ್ಯಾಲನ್ನಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೈಲೇಜನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರು ಅಥವಾ ಟ್ರಕ್‌ನು ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಈಗಲೇ ಷುರು ಮಾಡಿರಿ. ಮೋಬಿಲ್‌ಪವರ್ ಕಾಂಪೌಂಡನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪೆಟ್ರೋಲು ಇದೊಂದೇ ಈ ಕಾಂಪೌಂಡಿ ನಷ್ಟು ಬಲವಾದ ಆಡಿಟಿವ್‌ಗಳ ಮಿಶ್ರಣವು ಇದುವರೆಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಷುರು ಮಾಡುವುದು ಲಾಭಕರ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಹಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಹಾ ರು ವ ಕೆಂ ಪು ಕು ದು ರೆ ಯ ಗು ರು ತಿರು ವಲ್ಲಿ

ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ -ವ್ಯಾಕ್ಯೂಮ್ ಆಯಿಲ್ ಕಂಪೆನಿ

(ಕಂಪೆನಿಯ ಮೆಂಬರುಗಳ ಕೊನೆಗಾರಿಕೆಯು ಮಿತಿಸಿದೆ)

V. 2066

Koravanji, December 1955

ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ!

ವಿಶ್ವಕಲಾ ಚಿತ್ರವರ—

ಹರಿಭಕ್ತ

—(ಕನ್ನಡ)—

ನಿಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಕಲಾವಿದರಾದ

ವಂಡರಿಬಾಯಿ — ರಾಜಕುಮಾರ್ — ಜಿ. ವಿ. ಐಯ್ಯರ್

ನರಸಿಂಹರಾಜು — ಹೆಚ್. ಆರ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಇವರ ಉತ್ತಮ ಅಭಿನಯ.

ಸ್ಪಂದಿಯೋ:

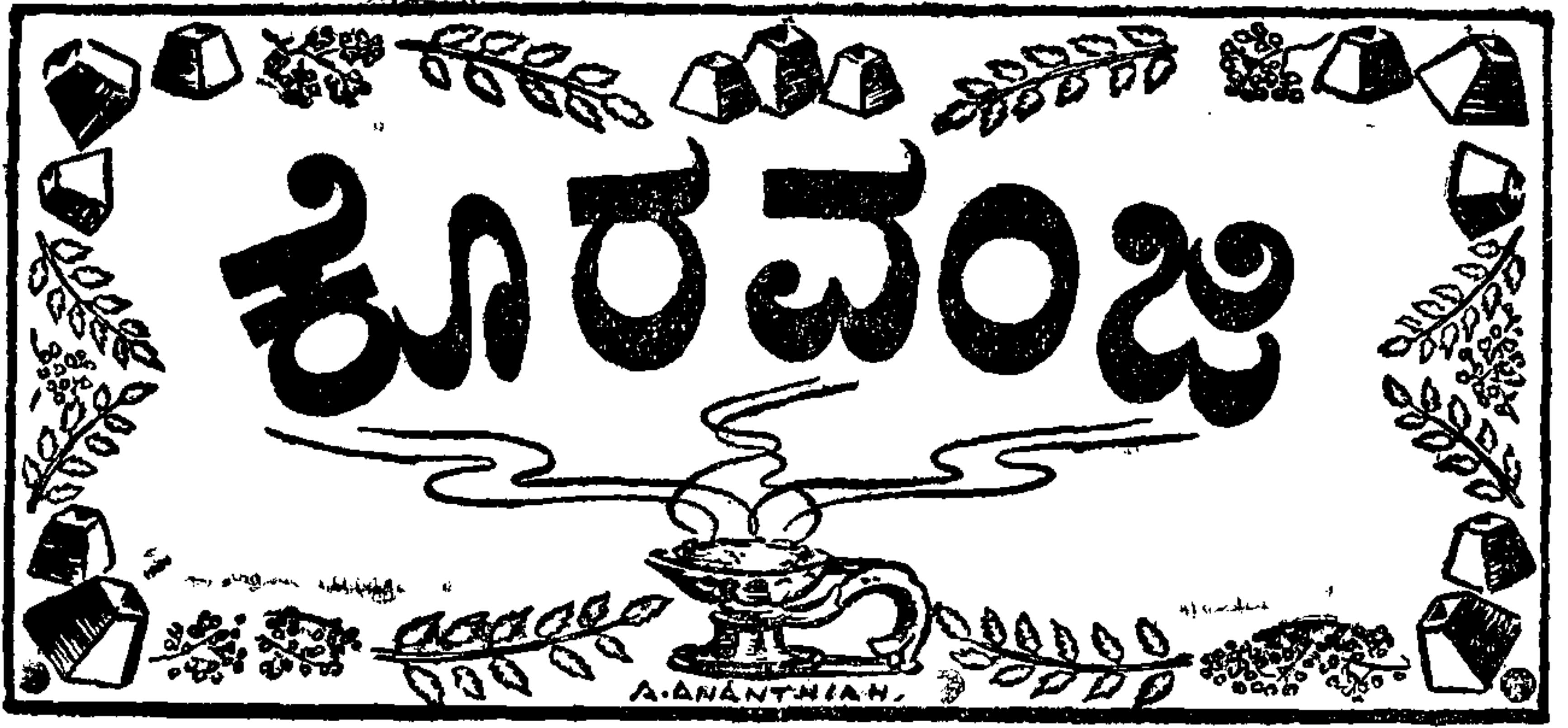
ನಾ ಹಿ ನಿ

ನಿರ್ದೇಶನ:

ಟಿ. ವಿ. ಸಿಂಗ್ ಶಾಕೂರ್

A VIJAYA TALKIE RELEASE

Koravanji, December 1955

ಸಂಪುಟ ೧೫

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೫೫

ಸಂಚಿಕೆ ೯

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾದ ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಕೈಲಾಸಂರವರನ್ನು ಕೊರವಂಜಿಯು
ಮೂಕ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

*

*

*

ಮೈಸೂರಿನ ಕೃಷ್ಣೇವರನ್ನೂ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೃಷ್ಣೇವರನ್ನೂ ರಷ್ಯಾದ ಕೃಷ್ಣೇವ
ರಿಗೆ, ಮೈಸೂರಿನ ಬುಲೆನಿನರು, ರಷ್ಯಾದ ಬುಲೆನಿನರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಮಾಡಿ
ಕೊಟ್ಟರಂತೆ—ಕೆಂಬಾವುಟದ, ಅಶೋಕಚಕ್ರದ, ಅಡಿಯಲ್ಲಿ.

*

*

*

ದೆಹಲಿಯ ಸಾಲಂಕೃತ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ಕೆಂಪು ದೀಪಗಳೇ ಬಲು
ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿದ್ದುವಂತೆ.

*

*

*

ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನವರು ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟ ಆಡಿದಾಗ, ಚೆಂಡನ್ನು
ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಗೆ ಎಸೆಯುವ ಮೊದಲು, ರುಜುಮಾಡಿ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು
ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ರಷ್ಯನ್ನರ, ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕನ್ನರ ಒತ್ತಾಯ ಸ್ನೇಹವು ಭಾರತದಮೇಲೆ ಬಿಗಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಂಗ್ಲರು ಅಂದರಂತೆ — ಈ ಒತ್ತಡಪ್ರೇಮದ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾರತವು ಆ ಹಿರಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಗಡಿದೇಶವಾಗಬಹುದು ಎಂದು.

*

*

*

ಸಾರ್ವಭೌಮ ಇಬನ್ ಸೌಡ್‌ರವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಕುರ್ಚಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೆಕ್ಕಾದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿರುವುದಂತೆ—

—ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರ ಟಕೇಟುಗಳೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯ ಕಡೆಗೇ ಯಾವಾಗಲೂ ತಿರುಗಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ?

*

*

*

ಮಾರ್ಷಲ್ ಬುಲೆನ್ನಿನರವರು ರಾಜಾಜಿಯವರನ್ನು ರಷ್ಯಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ ರಂತೆ—

—ರಷ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅನುಬಾಂಬು ಅದರಜತೆ ಬಾಂಬುಗಳನೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಬಹುವಾನ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ತಾವು ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವರೆಂದು ರಾಜಾಜಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ತೆಲಂಗಾಣಾದ ಹತ್ತಿರ ಮಾರ್ಷಲ್ ಬುಲೆನ್ನಿನರವರು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದಾಗ, ಮಳೆಬಿದ್ದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತಂತೆ—

—ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಕುಡುಗೋಲಿನಂತಿದ್ದಿತಂತೆ.

*

*

*

ಅತ್ತೆ ಒಡೆದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಗಾದೆಯು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬುಲೆನ್ನಿನರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ—

—“ಕ್ರುಶ್ಚೆವ್ ಒಡೆದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು.

*

*

*

ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕವೊಂದರಲ್ಲಿ, ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ನಟ ಬರೀ ನೀರನ್ನೇ ಕುಡಿಯುವನಂತೆ.

—ನಾಟಕಕ್ಕೂ, ಜೀವನಕ್ಕೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ!!

*

*

*

—o—

ಉರಿಗಾಳು

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ, Keep to the left ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮನೆ ಮನೆ
ಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಶಾಂತಿ ಕೀ ಜೈ, ಎಂಬ ಕೂಗನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳು
ಅನುಮೋದಿಸಿದೆಯಂತೆ....ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ, ಎಂಬ ಸನಾತನ ಕೂಗು
ಇದೆಯಲ್ಲ.

*

*

*

ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ,
ತಮಿಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.....ಆದರೆ,
ಕೋಪಬಂದಾಗ, ತಮಿಳು; ಉಳಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಿಂಹಳ.

*

*

*

“ಅವ್ಯಾಜ ಪರಿಶ್ರಮ, ಬೆವರಿಳಿಸುವ ದುಡಿಮೆ, ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ
ಪ್ರಗತಿ” (ಕ್ರುಷೇವ್) ಹೊರಗಿಂದ ಬಂದವರಾದರೂ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಾಡ
ಬಾರದೆ ?

*

*

*

ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರ ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದವಿವಾದ ಬಲಿತು,
ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರವೇ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುವ ಸಂಭವ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಠರಾವಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬಹುದಾದರೂ,
ವಿರೋಧವಾಗಿ ಓಟು ಕೊಡಬಾರದಂತೆಆಡಿದಂತೆ ಆಚರಿಸದಿರುವುದು ಅವರಿ
ಗೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲವಲ್ಲ.

*

*

*

ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಹಮದಾಲಿಯನರು ಸಂಯುಕ್ತರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘದ
ಸಭೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಸಹಿತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ... .. ಇತರ
ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಇದರಂತೆ ಎರಡನೆಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅಣೆಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸರಿ.

ಈ ದಿನಗಳೂ ಪೂರ್ತು ಒಂದು ಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಹಂಸಾನಂದರು ಇಂದು ಹೊರಗೆ ಬಂದರುಆಟಂ ಬಾಂಬೊಂದು ಬಿತ್ತು, ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಅಡಗಿದರೋ, ಏನೋ ಪಾಪವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

*

*

*

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಶಿರೋಲಿಖಿತದ ಜೊತೆಗೆ, ಅಂಗೈ ಒರಟನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೆ.

*

*

*

ರಷ್ಯನ್ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯ ಆಗಮನದೊಳಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದಿರುವುದರಿಂದ “ವಿಧಾನ ಸೌಧ”ಕ್ಕೆ “ನಿಧಾನ ಸೌಧ” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಡಲು ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ದೀಪದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಹಲವು ಮರಗಳ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಲಾಲ್ ಬಾಗಿಲಿಂದ ಮಾಸ್ಕೋವಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಆರ್ಡರ್ ದೊರೆತಿದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಮನೆ ಗೋಡೆಗಳ ಅಂಚಿಗೆ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಬಳಿಯುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರಷ್ಯ ನಿಯೋಗವು ಬಹಳ ಕೊಂಡಾಡಿದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ರಷ್ಯಾದಿಂದ, ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಲೆಕ್ಕದವರನ್ನು, ಆಮದು ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸಿದಾರಂತೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ದೇವಿಕಾರಾಣಿಯವರನ್ನು “ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನರೊಂದಿಗೆ ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಾ” ಎಂದು ಕ್ರುಶ್ಚೆವ್ ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲ ಸಂಭಾಷಣೆಮಾಡಿದಾಗ ಆಕೆ ಮೂಕಳಾಗಿ ಶ್ರೀ ರೋರಿಕಾರವರ ಕಡೆಗೆ ತುಂಬುಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿಸಿದಳಂತೆ — “ಅರ್ಥವಾಯ್ತು! ಭಾಷೆ ಏಕೆ” ಎಂದರಂತೆ ಕ್ರುಶ್ಚೆವ್‌ರು.

*

*

*

ನೇಪಾಳದ ಮಹಾರಾಜರು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಏಕಮುಖ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಕೊರವಾವಲೋಕನ

ಗರಿಗರಿಯ ಸರಿಗೆ ರುಮಾಲು, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಅಂಗಿ, ಹಸನಾದ ಮಿಶೆಯ ಮೊಗ, ಧಳಧಳಿಸುವ ಕನ್ನಡಕ, - ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರವಾಮುದ್ದ ಐಯ್ಯಂಗಾರಿ ಮಾತನಾಡಲು ಶುರು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಯುತ ಧೇಭರ್ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ? ಜವಾಹಿರಲಾಲರ ಬಾಯ್ತೊಂಬೆ! ಆತ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದ ಶುಭದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಶ್ರೀ ಅರವಾಮುದ್ದ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಹುರಿದ ನೆಲಗಡಲೇಕಾಯಿಯೊಂದೊಂದನ್ನೂ, ಅರ್ಧ ವಿರಾಮಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಈ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದೆ ನೋಡಿ! ಬಂದ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಜ್ವಾಲಾಪತಿ ಅಂತಿದ್ದ, - ಹಿರಿಯ ಕಾರಕೂನ - ಅವನ ಅಂದಾಜು ಹಿಡಿದೆ. ಅದೇ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಆತ ಕಾರಕೂನನ ಅವತಾರವನ್ನೂ - ಚಿಕ್ಕಮಾನಾಗಿ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದ, - ನಂತರ ಅಮೆಯಂತೆ ಬೆನ್ನುಗೂನಿಸಿ, ಪ್ರಮೋಷನ್ ಪಡೆದ, - ಹಂದಿಯಂತೆ ಲಂಚ ತಿಂದು ಕೊಬ್ಬಿಬೆಳೆದ, ಇವನೇನು ಮೃಗವೋ ಮನುಷ್ಯನೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಬರುವಂತೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದವರ ಕರುಳು ಹರಿದ, - ಕಚೇರಿಯ ಹೊಸಿಲನ ಮೇಲೇನೇ! ಆಗ ಮೈಚ್ಚುನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಂದ, ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇವ ಕೊಡಲಿ ಹಿಡಿದು ಸೌದಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಡೆದ - ಲಂಚನಿರೋಧ ಶಾಖೆಯವರು ಬಂದಾಗ ತಗ್ಗಿನಡೆದು ವಾಮನನಂತೆಯೇ ಅಭಿನಯಿಸಿ, ಈ ಕುಳ್ಳ ಕಳ್ಳನಾಗಲಾರ ಎಂದು ಅವರ ಕೈತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ, - ವರ್ಗವಾಯಿತು. ಹೆಂಡತಿ ತೌರುಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಇವ ಹದಿನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು, ವನವಾಸವಿದ್ದ. - ಹಂಪೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಹಳ್ಳಿ ಕಂಪ್ಲಿಯಲ್ಲಿ.

ಹಂಪೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಕೊಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಇವ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬೆಂದು ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದವನಾದ, ಅಲ್ಲಿ ಇವನ ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲೆ ಕಂಡು ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಗುಟ್ಟೆಬ್ಬಿಸಿ ಇವನ ತಲೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಸನ್ನಾಹ ಮಾಡಿದರು, - ಇದರ ಸುಳಿವು ತಿಳಿದು ಇವ ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಸಾರ ಸರಂಜಾಮು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ, ತಿರುಗಿ ವರ್ಗಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಊರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದ ಬುದ್ಧನಂತೆ ಬಂದ, - ಬಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಇವನಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಸುಖವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳಿ, ಚಾಡಿ ಕುದುರೆಯ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ- ಈ ದಶಾವತಾರ ಆಡಿದರೂ ಲಂಚದ ಮೋಹ ಹೋಗಿಲ್ಲ!!

ನಾನು ಬಂದ ಮೂರನೇ ದಿನದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡಹತ್ತಿದೆ. ನೋಡಿ, ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಹ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ, ಅವನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ

ಕೂದಲು ತೆಗೆಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಹೋದವಾರ ಹೇಡಿ ವರ್ಗಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದ, ಎಂದು ಅರವಾಮುದ್ದ ಐಯ್ಯಂಗಾರಿ ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ. ವಾಗ್ವರಣೆ ಜೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಸುಮಾರು ಸರಪಳಿ ಸೀನಿನ ಅಷ್ಟೋತ್ತರವನ್ನು ಯಾರೋ ಸೀನಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದೆವು, - ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕೊರವ.

“ಅಲ್ಲಾ! ಅರವಾಮೊದ್ದ ಐಯ್ಯಂಗಾರಿ! ಏನು ಮಹಾ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ನೀನು! ಮಸಲಾ ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೋ! ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೆವ್ವದ ಜೇಷ್ಟ್ರ ಇದೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೇನೇ ಆ ಕಾರಕೂನ ಈ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೆವ್ವ ಹೊಕ್ಕಿದೆ, ಅಂತ ಬೇರೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಕೈತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಬಾಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನು? ನಿನಗೇಕೆ ಜಂಭ? - ನೀನು ಅವನನ್ನು ನಿನ್ನ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, “ಇದ್ದರೂ ಇದ್ದಾಂಗಳಲ್ಲ - ಹೋಗಲೂ ಹೋದ್ದಾಂಗಳಲ್ಲ,” ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ನೀನು ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಬಹುದಿತ್ತು. ಅಂದ ಹಾಗೇ ನಿನ್ನ ರೂಪು ಉಡುಪು ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಬೇವಿನ ಮರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಪಿಶಾಚಿಯಂತೇ ಕಾಣುತ್ತಲ್ಲೋ ಎಂದ.

ಅರವಾಮುದ್ದ ಐಯ್ಯಂಗಾರಿ ಬೇವಿನ ಮರದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು! ಏನು ಕಾರಣವೋ, ಬಾಯಿಬೀಗ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಿದಂತಾದ.

*

*

*

ಬಲಿಪಾಡ್ಯಮಿ ದಿನ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಂದರ ಕಾಟ ತಡೆಯಲಾರದ ಮುದುಕರೆಲ್ಲಾ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಶರಣು ಬಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ತಂತಮ್ಮ ಯುವಕ ದೀಪಾವಳಿಗಳನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು, ದೆಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕ್ಲಬ್ಬನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಮಾರಮಿ ರಂಗು ರಂಗಿನ ದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ದೀಪ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪುಷ್ಪಕುಂಡಗಳು, ನಡೆವೆಡೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸಿಲ್ಕ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು. ಹಳೆ ಪ್ರವಾಸಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಜಿರಳೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಆ ರೀತಿ ಆ ಸಂಜೆ ನಾನು ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ‘ಹಾಪ್, ಸ್ಟೆಪ್, ಜಂಪ್’ ಮಾಡಿದೆ.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೊರವ “ಯಾಕೋ! ಮಗನೇ! ಸಂತರ್ಪಣೆ ಉಟ ಅದ ಮದುವೆಮನೆ ಮುಂದೆ, ಮಡಿ ಹೆಂಗಸರು ಓಡಾಡುವ ಹಾಗೆ ತೂರಾಡುತ್ತಾ ತಾರಾಡುತ್ತಿದೀಯಲ್ಲಾ!” ಎಂದ.

ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರಕಾಲಿನಂತೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವೈರುಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ತುದಿಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಆತ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಾಕ್ಕಾದ.

“ ಹೌದಲ್ಲೋ ! ಈ ಅಂಚಿನ ಮೇಜಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದವನೇ ಕುಳಿತೆ, ಬೇಜಾರಾದರೆ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಹೋಗ ಬಹುದು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸದಂತೆ, ಅಂತ, ಈ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವೈರುಗಳ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಇದು ಬಲು ತಪ್ಪು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿರಿಯಧಿಕಾರಿ ಅತ್ತ ಬಂದ. ಕೊರವನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಆತ, ಮಿತ್ರಮೇಳದ ವಿದಾರ್ಥಿನಿಯಂತೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ಬಂದು ನಿಂತ.

ಕೊರವ ಅವನಿಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು, ಅದೂ ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ, ಆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ, ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಬಹುದಾದ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಾಗ ಆ ಹಿರಿಯಧಿಕಾರಿ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ.

“ಹೆದರಬೇಡ್ರೀ ! ಈ ವೈರುಗಳನ್ನು ಯಾರು ತುಳಿದರೂ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ! ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪ ದೋಷ ಇದ್ದರೆ, Safety Signal ಅಂದರೆ “ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಗಂಟೆ” ಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಏನಾದರೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಗಂಟೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಾರಿಸುತ್ತೆ. ನಾವು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಪಡೆದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಧೈರ್ಯಕೊಟ್ಟು ಕೀಚಕನೆದುರಿನ ಭೀಮನಂತೆ ಭುಜಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕುಣಿಸಿದ.

ಅವೇಳೆಗೆ ಪೊರ್ಟಿಫಿಕೋ ಹತ್ತಿರ ಸಚಿವರ ಗಾಡಿ ಬಂತು. ಹಬ್ಬದಾಚರಣೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ಬಂದ ಆ ಸಚಿವರು ಕಾರಿಳಿದು ಕ್ಲಬ್ಬನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು.

ಆಗ “ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಗಂಟೆ”ಯು ಬೋಲ ಬೋಲ ಎಂದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಹಿರಿಯಧಿಕಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದು ದಿಟವಾಯ್ತಲ್ಲಾ ಅಂತ ನಾನೂ ಕೊರವ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿ ಅವಾಕ್ಕಾದೆವು. ಆತನೆದುರಿನಲ್ಲಿ :—

*

*

*

ಕೂತುಕೊಂಡರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿತವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಲಂಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಬೆತ್ತದ ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಹುಲ್ಲಾವಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಖೆಯ ಸಂಜೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತರೆ, ಎಳಲಿಕ್ಕೇ ಮನಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಆ ಕುರ್ಚಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಪಣೆಯಲ್ಲಿ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಕೂತು ಅನುಭವಿಸಿದವರು, ಈ ಬೆತ್ತದ ಕುರ್ಚಿಯ

ಕುಶಲಾಗ್ರಣಿಗೆ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಬಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ!!

ಅಂತಹಾ ಸುಖ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕೊರವ, ಕೂತಲ್ಲಿಯೇ ಕುಣಿತ ಆರಂಭಿಸಿದ. ಒಮ್ಮೆ ಅರೆ ಆಸೀನನಾಗಿ, ಸುಮಾರು ೪೫ ಡಿಗ್ರಿ ವಾರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಭಾರಹಾಕಿ, ಅ- ಸಮ ತೋಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ದೂಡಿ, ಅರೆ ನಿಮಿಷ ಅರೆ ಕೂರುವನು. ಮರುನಿಮಿಷ ಪೂರ್ಣ ಕೂತು ಬೆನ್ನನ್ನು ಕುರ್ಚಿಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಲೀಷ್ ಮಾಡುವನು, ಹಗರವಾದ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಚಲನವಲನಗಳಿಂದ. ಮಾರುಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಕಿ, ಆ ಕುರ್ಚಿಯ ರಚನೆಯಂತೇ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೂ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲೇ ಕೂರುವನು! ಅವನ ದೇಹಕ್ಕೂ ಕುರ್ಚಿಯ ದೇಹಕ್ಕೂ ಮೂರಂಗುಲ ಗಾಳಿಯ ದಿಂಬು ಇರುವಂತೆ!!! ಕಣ್ಣುರೆಪ್ಪೆ ಹಾಕಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಧೊಪ್ಪಂತ ಸರ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಕಳೆದು ಕೊಂಡು, ಆ ಕುರ್ಚಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು, ನಿಶ್ಚೇತನನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವನು.

ಎಲ! ಎಲಾ!! ಎಂದು ಎರಡಾವರ್ತಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕುಟಾಸನ ಹಾಕಿರುವನು.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಡೆಯಲಾರದೆ ತಲೆ ಝಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದೇ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಭಿಕ್ಷಾಸನ ಹಾಕುವವನಂತೆ ಇಡೀ ಬಡತನದ ಮುಖ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕಂಡವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಚಿಂತಾಜನಕನಾಗಿ ಕೂತಿರುವನು!!

“ಏನಪ್ಪಾ! ದೇವರ ಮಾಯ! ಕೊರವನಿಗೇನು ಬಂತಪ್ಪಾ ಬೇನೆ! ಅಷ್ಟು ಸೂಟಿಯಾಗಿದ್ದವ ಹೀಗಾದನಲ್ಲಾ ಏಕೆ? ಎಂದುಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ “ಯಾಕೋ ಭಡವಾ! ಹೀಗಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀ!” ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷಣ ನೋಡಿದೆ!

ಆಗ ಕೊರವ ನನ್ನನ್ನು ಎದುರು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರುವಂತೆ ಸನ್ನೆಮಾಡಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದ, “ನೋಡೋ! ಮಗು! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಜೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಾಂ. ವಿ ಸ. ಆ ಯೋಗದ ವರದಿ, ಅದರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ತಿನಸುತ್ತೆ, ಕೂತ ಕುರ್ಚಿಕೂಡ ತೀಟೆ ಕೊಡಹತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ....ಹೀಗಾಯ್ತು!!”

ಆಯ್ಯೋ! ಪಾಪ!! ಎನ್ನಿಸಿತು ನನಗೆ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ದೂರವಾದ ಕೊರವನಿಗೆ ಹೀಗಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮೂರ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ?? ಎನ್ನಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ಎರಡು ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆಯರನ್ನು ಮಾಡಿಕೋ ಭರತ ಪುರುಷ ಎಂದೆಂದಾಗ, ಇರುಳು ತಿಗಣೆಕಾಟದ ಆ ಭರತೇಶ್ವರನ ಗೋಳನ್ನು ಊಹಿಸಿ, ಆಯ್ಯೋ! ಆಯ್ಯಯ್ಯೋ!! ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಕಮಂಗಿ ಕುಣಿತ

ಏನುಕುಣಿತ ಕುಣಿದೀರಣ್ಣ
ಒಣಜನಗಣ ಮುಂದೆ!
ಎಂಥ ನಟನೆ ನಾಟಕವಣ್ಣ
ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಂದೆ!!

ಮಂತ್ರವಾದದ ಮಾಯಣ್ಣ,
ತಂತ್ರವಾದದ ತಮ್ಮಣ್ಣ,
ಕಂತ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಿನ ಕಾಮಣ್ಣ,
ಸ್ವತಂತ್ರವಾದದ ಸೋಗಿನಲಿ
ಕುತಂತ್ರವಾದವ ಹೂಡುತಲಿ
ಏನುಕುಣಿತ ಕುಣಿದೀರಣ್ಣ
ಒಣಜನಗಣ ಮುಂದೆ!
ಎಂಥ ನಟನೆ ನಾಟಕವಣ್ಣ
ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಂದೆ!!

ಏನೇನಾಟ ಅಡುವಿರಣ್ಣ,
ಏನು ಮಾಟ ಮಾಡುವಿರಣ್ಣ,
ಎಂಥ ಟೋಪಿ (?!) ಹಾಕುವಿರಣ್ಣ,
ಬಡಜನಗಣ ಮುಂದೆ!!
ಆಹಾ! ಏನು ಕುಣಿತ ಕುಣಿದೀರಣ್ಣ
ಒಣಜನಗಣ ಮುಂದೆ!!

ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಸೇವಾ, ಸಂಯಮ
ತತ್ವಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೇ ವಾಸಲು!
ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ನೆರಳಿಗೆ
ಎಲ್ಲಕುನೀವೇ; ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಯ ಹೂರೆಗಳೆ ಕೊರಳಿಗೆ!!
ನಂಬಿರಿನಮ್ಮನು; ಬೇಡಿರಿನಮ್ಮನು;
ನೀಡುವೆ ವೆಲ್ಲನು” ಎಂಬೀಧೋರಣೆ ಹರಟೆಯ

ಮಾತನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹಾಕಿರಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿರೆಟೆಯ!
 ಕಮಂಗಿ ಕುಣಿತದ ಮದ್ದಲೆ ತಮಟೆಯ
 ಸದ್ದನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ; ಬಡಿಯದೆ ಪಟ ಪಟ!
 ಮಂತ್ರವಾದದ ಮಾಯಣ್ಣ,
 ತಂತ್ರವಾದದ ತನ್ಮಣ್ಣ,
 ಕಂತ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಿನ ಕಾಮಣ್ಣ,
 ಏನುಕುಣಿತ ಕುಣಿದೀರಣ್ಣ
 ಒಣಜನಗಣ ಮುಂದೆ!
 ಆಹಾ! ಎಂಧನಟನೆ ನಾಟಕವಣ್ಣ
 ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಂದೆ!!

ನಿಮ್ಮಿರಟವ ನೋಡೆವು, ಅಣ್ಣ,
 ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಟವ ತಡೆಯವು, ಅಣ್ಣ;
 ನಮ್ಮೊಂದಾಯ್ಕಿ ಬೇಕೇನಣ್ಣ ?
 ಕೊಟ್ಟರೆಕಾಟ, ತಪ್ಪುವುದೇಣ್ಣ ?
 ಕೊಟ್ಟಿರುಕಾಟ, ಬಿಟ್ಟಿರುಕಾಟ;
 ಬಂದರೆ ನೀವು ಆಡಿದ ಆಟ!
 ಎಂದಿಗುತಪ್ಪದು ನಮಗೀಕಾಟ,
 ತಪ್ಪುವುದೊಂದೇ;ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನಲೂಟ!
 ಎಂಬುದೆ ನಾವು ಕಲಿತಹವಾಟ!!
 ಆಹಾ! ಏನುಕುಣಿತ ಕುಣಿದೀರಣ್ಣ,
 ಎಂಥ ನಾಟಕವಾಡುವಿರಣ್ಣ,
 ನಮ್ಮಿರ ಕಣ್ಣುಂದೆ!!

ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮಿರ ಕಮಂಗಿಕುಣಿತವ,
 ಬಡಿಯದೆಧೋರಣೆ ಹರಟೆಯತಮಟೆಯ;
 ಎಲ್ಲಕುಕೊಡುವವ ಬಿಡುವವನವನು,
 ಜಗವನೆನಡೆಸುವ ನುಡಿಸುವ ಶಿವನು;
 ವಿನಯದಿ ಮಣಿದರೆ ಕ್ಷಮಿಸುವನವನು;
 ಕುಣಿದರೆ ನೀವಿದನರಿಯದೆ ಇನ್ನು
 ಮುಕ್ಕುವಿರೇಳೇಳ್ವಾರಿ ಮಣ್ಣು!!

—ಬುಳ್ಳ.

ಹಾಸ್ಯಲ್ ಹಾವಳಿ

ಲಂಡನ್ನಲ್ಲೋ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲೋ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಹಾಸ್ಯಲಿತ್ತಂತೆ, ಯಾರೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರು ಹೇಳಿದ್ದರು, ನನಗೆ. ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು.

ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಹಾಸ್ಯಲದು. ಅದನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರಂಗಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಬಂತಂತೆ ಒಟ್ಟು ಹಾಸ್ಯಲ್ ಭಾರತೀಯರಿಗಾಗಿ ಆದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಹುಡುಗರು, ಹಾಸ್ಯಲ್ ಜೀವನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲು, ಬಂಗಾಳಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲೂ, ತಮಿಳರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲೂ, ಗುಜರಾಥಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲೂ ಇರಲು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸೋಣ, ಎಂದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ; ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತ ಆ ಮೇಧಾವಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನೇ ತಮತಮೋಳಗೆ ಆಡಿಕೊಂಡು ಅನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ, ತಮತಮಗೆ ರುಚಿಕರವಾದ ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದಿ ಅಹ್ಲಾದ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನುಡಿಯ ಮಾಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಎಂದೆಲ್ಲ ಅವರು ಯೋಚಿಸಿದರು.

ಆದರೆ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಹಲವು ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಿಂದ ಅವರು ಮೂಗಿನಮೇಲೆ ಬೆರಳಿರಿಸಿ, ಭಾರತೀಯರ ಸಣ್ಣತನಕ್ಕೆ ನಾಚಬೇಕಾಯಿತಂತೆ. ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡಿಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೈಕಿ ಹಲವರು, ನಾವು ಮೈಸೂರಿನವರು, ಗಿರಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮಗೂ ಆ ಇತರ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ನಾವು ಮಾದರಿ ಹುಡುಗರು, ನಮ್ಮಂತೆ ಅವರು ರುವಾಲು ಕಟ್ಟಲು ಅಸಮರ್ಥರು, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೋದಿದರೂ, ಒಂದೇ ಪಂಪನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದರೂ, ನಾವು ಒಂದೇ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿರಲಾರೆವು. ಅವರ ಸಂಪರ್ಕ ನಮಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿದರು.

ಹೀಗೂ ಉಂಟೆ, ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಕಿತರಾಗಿ, ನಕ್ಕು ನಗುಮುಗಿಸು ವುದರೊಳಗೆ ವಿದರ್ಭದ ಹಲವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹಾಮೇಧಾವಿಗಳು, ನಮಗೂ ಪೂನಾ ಹುಡುಗರಿಗೂ ನಡುವೆ ನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆಗಳಾದರೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದರು.

ನಾಗರ್ ಕೋವಿಲ್‌ನಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದ ಹಲವು ತಮಿಳು ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಿ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲೇ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದ ಗುಜರಾಥಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಸಿ. ಒಬ್ಬರನ್ನ, 'ನೀನು ಆಡುವ ಭಾಷೆ ಗುಜರಾಥಿಯೇ ಅಲ್ಲ' ಎಂದು ಇತರರು ಹೀಯಾಳಿಸಿದರು.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಪರಿತಪಿಸಿ, ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾನೇ ಎಷ್ಟೋವಾಸಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರು.

—ಕಾಮತ್.

ಜೂ

ಮದ್ರಾಸ್ ಜೂ! ವಿನ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ!

ವಾಮನರಾಯನು ಹೋಗಿದ್ದ.

ಕ್ಯಾಮರ ಸಹಿತವೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದ.

ಚಿಂಪಾನ್ ಜೀಯ ಚಿತ್ರವನು

ಗುರಿ ಹೊಡೆ ದೊಂದನು ಕ್ಲಿಕ್ಕಿದ್ದ.

ಮದ್ರಾಸ್ ಜೂ! ಅದರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ!

ಮನೆಗಾ ಫೋಟೊ ತಂದವನು,

ಕೋಣೆಯ ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದ.

ಮೊಮ್ಮಗ ಬಂದು, ಅದನೇ ನೋಡಿ,

ತಾತ! ತಾತ!..... ಎಂದಾಗ,

ಮದ್ರಾಸ್ ಜೂ! ವಿನ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ!

ಹೋದುದು ತಪ್ಪು, ಎನಿಸಿತು ಅವನಿಗೆ

ಹುಡುಗನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬಿಸಿ. ಬಿಸಿಯಾಗಿ

ಎಟನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಏನು ಫಲ?

ಪಾಣೀ.

ಸಂದೇ ಸಂದೇಹ

ವೇಪರೋದಲೆ ? ವೇವುಮಾಡಲೆ ?

ಸುಂನೆ ಕುರ್ಚಿಲಿ ಕೂರಲೆ ?

ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರ ಹೋಮುವರ್ಕನು

ಮಾಡಿ ಕೊಡಲೆ, ಈಗಲೇ ?

ಭಾನುವಾರವು ಹಾಳು ಬಂದರೆ

ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತೋಚದು,

ಗಾಣದೆತ್ತನು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟರೆ

ಮತ್ತೆ ರೌಂಡೇ ಹೊಡೆವುದು.

ಮಾವಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಲೆ ?

ಹಿತ್ತಲನ್ನು ಗುಡಿಸಲೆ ?

ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲೆ ? ಎರೆದು ಕೊಳ್ಳಲೆ ?

ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಷೋವಿಗೆ ಹೋಗಲೆ ?

ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯರಿಗಿತ್ತ ಸಾಲವ

ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಪಡೆಯಲೆ ?

ಹರಿದ ಪರ್ಟಿನು ಹೊಲೆದು ಮಡಗಲೆ ?

ರಾಮನಾಮವ ಬರೆಯಲೆ ?

ಸಣ್ಣ ಕೂಸನು ಆಶುಪತ್ರಿಗೆ

ಸಾಗಿಸೌಪಥ ಕುಡಿಸಲೆ ?

ಅವಳ ಕೋಪವ ತಣಿಸೆ, ಸೀರೆಯ

ಕೊಂಡು ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳಲೆ ?

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗೂಟಮಾಡಲು

ಆಲುಗಡ್ಡೆಯ ಹೆಚ್ಚಲೆ ?

ಭೇದಿ ಮಾತ್ರೆಯ ನುಂಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ

ಕ್ಷೇನು ಮಾಡಲೆ ? ಮಲಗಲೆ ?

ಉಳಿದ ದಿನಗಳು ಏನುಮಾಡುವು

ದೆಂಬುದೆಲ್ಲವು ಗೊತ್ತಿದೆ;

ಭಾನುವಾರವು ಬಂದಿತೆಂದರೆ,

ಮೆದುಳಿಗೇನೂ ತೋಚದು

ನಾ. ಕ.

ಕೇರಿಗೆ ಬಂದ ಸೋಂಕು

ದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಎರಡು ಗಲ್ಲಗಳೂ ಉದುಕೊಂಡು ಮುಖ ಬೂದುಗುಂಬಳದಂತಾಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸದ ಕೆಳಗೆ ಇವನು ಅತ್ತಾಗಲೂ ಕೆನ್ನೆ ಗುಳಿಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಗುಳಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆ ರಾಜಾಧಿ ರಾಜನಂತೆ ಕತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೆಡಂ ಭೂತದಂತೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದಾನೆ! ಎರಡೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇವನ ಮುಖದ ಸುತ್ತಳತೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಟಾನಿಕ್ ಯಾವುದು? ಯಾವ ಔಷಧಿ ಇವನಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಾಂಸದಾನಮಾಡಿತು. ಅಥವಾ ಕಪಿ ಮುಂಡೇದು ಒಂದೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಉದ್ದಿನ ವಡೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಭುಂಜಿಸಿದನೆ? ಅದು ಸತ್ಯ ಅಂದರೂ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದಾನೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಸರಿ! ಕನಿಡು ಗಲ್ಲದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟು ನೋಡೋಣ ಅಂತ ತಮ್ಮಣ್ಣನನ್ನು ಕಿಟಕಿ ಯಿಂದಲೇ ಕೂಗಿದೆ.

ತುಂಬು ಮುಖದಿಂದ ತುಂಬ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕುತ್ತ ತುಂತುಂ ಗಾನ ಅಡುತ್ತಾ ಒಳಕೆ ಬಂದ ಬಂದ - ದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮಣ್ಣ! ಎಸ್ಪಾರ್ಸಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಒಳಜೇಬಲ್ಲಿ ಭಾವಿ ಸಾರತ ಭೂಪಟ ಉಜೇಬಲ್ಲಿ!

ಬಾರೋನಾಡಿನ ಪಟ್ಟ ಸುಳಿ - ತೋರೋ ನಿನ್ನ ಬಳಾರಿ ಮೊಗವ - ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಕನುಮನುದಿಸಿದ ನಾಡಿನ ಪರವಾಗಿ ನನ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಗೀತೆ ಜಾರಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟ. ಶನಿಮುಂಡೇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬುದ್ದಿ ಹಲ್ಲು ಹುಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನಪ ಧಮ್ಮ ಭಯಂಕರ ಇದೆಯಲ್ಲೋ ಎಂದೆ! ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟ -

“ಎಸ್. ಆರ್. ಸಿ. ವರದಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಓದಿದೆ - ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೈಸೂರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಂತ ಕೂಗಿದೆ - ರಾತ್ರಿ ದವಡೆ ನೋಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿ ಕೊಂಡಾಗ ಎರಡು ಗಲ್ಲಾನೂ ಉದು ಕೊಂಡಿತ್ತು” ಅಂತ ಫ. ಪ. ಕುಂ ರವರ ಮೇಲೆ ರೇಗಿಬಿದ್ದ!

ನಿನ್ನ ಮುಖ ಮೊರದಗಲ ಆಗಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಆದದ್ದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮಣ್ಣ? ಒಂದು ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಗು, ಇನ್ನೊಂದು ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮಂಗಳೂರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಿಗ್ಗಿ ಹೋಗಿದೆಯಲ್ಲೋ, ರುದ್ರರಮಣೀಯ ವಾಗಿದೆಯಲ್ಲೋ ತಮ್ಮಣ್ಣ, ನಾಳೆ ಕಾಸರ ಗೋಡು ಸೇರಲಿ, ನೋಡುತ್ತಿರು ನಿನ್ನ ಮೂಗೂ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗುತ್ತೆ. ಆ ತುಂಬು ಹಣ ಒಂದೆ ಸಾಕೋ, ಹಾಳು ಹಂಪೆ ಕಳೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲೋ - ಎಲ್ಲಾದರು ಇರು, ಎಂತಾದರು ಇರು ಓ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮುದ್ದು ತಮ್ಮಣ್ಣ - ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅವನ ಉದಿದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಆರಮನೆ

ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಒಂದಾಯ್ತು ಎಂಬ ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಅವನ ಮುಖ ಉಬ್ಬಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಬಡ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗಳನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋ ಅಂದಾಗ ಈ ಬಿಕ ನಾಸೀನ ಕಟ್ಟೊಂಡು ನಾನೆಂತು ಮೇರೀಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಭೃಂದಾವನ ದಲ್ಲಿ ಅಂತ ಅವನ ಮುಖ ಊರಗಲ ಆಗಿದ್ದುದು ! ಇದು ರಾಜಕೀಯದ ವಿಷಯ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಸ ಹೋಗಿರುತ್ತೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಚೆಚ್ಚುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ತಿರಿಗಿಬಿದ್ದ ರಂತೂ ಅಪಾಯ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲವೆ ದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರು ನೋಡಿದರು ಬಾಯಿ ಆ ಅನ್ನಿಸಿ ನೋಡಿ ದರು ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದರು. ಏನನ್ನಾ ! ನಂಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ನೋಡಿದರು. ಹಿಂತಿರಿಗಿಸಿಕೊಂಡುಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಸೈತಸ್ಕೋಪ್ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದರು - ಅಂತ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. “ ಸರಿ ತಮ್ಮ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಬೇಕು. ನಿನಗೆ ಏನು ರೋಗ ಅಂತ ಹೇಳಿದ ರಪ್ಪ ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ, ಇದು ಒಂದು ತರಹ ಸೊಂಕಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಊದುಕೊಂಡಿದೆ ಯಂತೆ. ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದೇ ಇಳಿದು ಹೋಗು ತ್ತಂತೆ ಅಂತ ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿದರು ಅಂದ. ಸರಿ ತಮ್ಮ; ನಾಳೆನಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಾ. ಊದು ಇಳಿದರೆ ಸರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಔಷಧಿ ಇದೆ. ಮಾಡ್ತೇನೆ ನಾಡಿದ್ದು ಬಾ ಎಂದು ತಮ್ಮಣ್ಣನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟೆ ! ಮೂರು ದಿವಸ ಕಳೆದಮೇಲೆ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದ. ಶಂಖ ವಾದ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದ. ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಪ್ಪ ಅಂತ ಮೊಂಡು ಹಿಡಿದು ಕೂತು ಕೊಂಡೇ ಬಿಟ್ಟ. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ ! ತಮ್ಮಣ್ಣನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುರ್ಚಿಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ - ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮ ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಆಣತಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿನಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸಿದಾಳೆ ಅದೇ ಸೊಂಕು ನಿನ್ನನ್ನು ಈಗ ಕಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಬಾಟೆಚಿಕಿತ್ಸೆ ಆಗಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿವರ ಕೂಡ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡು ಅಂದ. ಒಂದು ಜೊತೆ ಹಳೆ ಬಾಟೆ ಚಪ್ಪಲಿ ತರಿಸಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮೂರುಸಲ ನೀವಳಿಸಿ ಅವನ ಕೈಗೆ ಕೂಪ್ಪೆ, ಒಂಬತ್ತುಸಲ ಹೊಡೆಕೋ ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಸಮಸಮವಾ... ಎಂ. ತಮ್ಮಣ್ಣ ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಎದ್ದು ಹೋದ ಎರಡು ದಿವಸದಮೇಲೆ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಊದ ಇಳಿದ ಮುಖ ಸೌಮ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ‘ಏನಯ್ಯ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಕೂರಟೆ’ ಎಂ. ನಾಳೆ ಧೇಯರು ಬರುತ್ತಾರಲ್ಲಪ್ಪ ಅವರ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಒಂದೆ ಎಂದು ಪ್ರಗರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದ.

“ ಇದು ಒಂದು ತರಹ ಸೊಂಕು (Inspection) ಆದಾಗೇ ಇದು ಹೋಗುತ್ತೆ ” ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ತಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದುದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು!

—ಡಾ. ರಾ.

ಕಾರಿಡಾರ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್

ಕಾರ್ಲ್ ಸಾಪಿರೋವಿನ 'ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಕವಿಗಳ'ಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ನಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ವಿಕಟಕವಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ಕರೆದವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪತ್ತೆಯೇ ಹತ್ತದೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಾರಿಡಾರ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ರಾಜ ಎಂಬುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ.

ಬಡಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರರಿಗೆ ತಿಂಡಿ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆಟಕ್ಕೆ ಮೈದಾನ ದೊರೆಯುವುದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ - ಭೂದಾನಕ್ಕೇ ನೆಲಸಾಲದು. ಇನ್ನು ಕಾಂಪೋಂಡುಗಳು ಪುಟ್ ಪಾತುಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ವನಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮೀಸಲು. ಇಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನಶಿಸುತ್ತಿರಲು, ಈ ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ ಮಧುರ್ಮಸ್ಯದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಭವಿಸಿದೆ.

ಎರಡಂತಸ್ತಿನ ಮನೆ. ಮುಂದೆ ಕಾಂಪೋಂಡು ಗೋಡೆ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡಡಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಾಂಪೋಂಡು, ಮನೆಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಂದು, ಓಣಿ ಅಥವಾ ಕಾರಿಡಾರೇ ನನ್ನ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ. ಬಾಗಿಲಿಲ್ಲದ ಕಾಂಪೋಂಡು ಕದದ ಬಳಿ, ಚೌಲರ್, ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯಲು ಕೈಯೆತ್ತಿ ಚಕ್ಕೋತದ ಕಾಯಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಕಾಯಿ ಹಲಗೆ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಗೋಡೆಯ ಮೂರು ಇದ್ದಿಲು ಗೆರೆಗಳೇ ವಿಕೆಟ್‌ಗಳು. ನಮ್ಮ ಆಟಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಖರ್ಚೂ ಇಲ್ಲ. ಬಟ್ಟೆಗಳ ನಿಯಮವೂ ಕಾ. ಕ್ರಿ. ಗೆ. ಇಲ್ಲ. ಪಂಚೆ, ಬುಷ್‌ಕೋಟು, ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ; ನಿಕ್ಕರು, ಸ್ವೆಟ್ಟರು, ಹ್ಯಾಟು ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಿಶ್ರಣವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಸ್ಯಾಂಡೋ ಬನಿಯನ್, ಪಟ್ಟಿ ಪೈಜಾಮ, ಟವಲಿನ ಪೇಟವನ್ನು ಉಸಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೇ, ಕಾಲನಿಯಮವೂ ಕಾ. ಕ್ರಿ. ಗೆ. ಇಲ್ಲ. 'ಗಿಡಗಿಂಟೆಗಳ ಕೊರಳೊಳಗಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡು' ಹೊರಡು ವಾಗಲಾಗಲಿ; All in a hot and a copper sky ನಲ್ಲಿ ಬ್ಲಡೀ ಸೂರ್ಯನು ಸುಡುತ್ತಿರುವಾಗಲಾಗಲಿ, 'ಆದರೆ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲಿ ಜಡಿಮಳೆಯೇ ಹಿಡಿದಿರಲಿ; ಆಟ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಆಗಾಗ ಗಲಭೆಯೂ ಆಗುವುದುಂಟು. ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರಿಡಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಠ ಮಠ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಬೆಳಗಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ನಾಟಾಟ್. ಇದರಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನು ಚಿಕ್ಕೋತದ ಕಾಯನ್ನು ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದ. ನಾನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದೆ. ನನ್ನ ಹಲಗೆ ಗೆರೆಗಳಿಗೆ ತಗುಲಿತು. ಅವನು 'ಹಾರ್ಯೂಟ್, ಹಿಟ್‌ವಿಕೆಟ್' ಎಂದು ಬಕಾಸುರನಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದ. ನಾನು ನಾಟಾಟ್ ನೋಬಾಲ್' ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ತಂದೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿದ್ದೆ ಕದಡಿ, 'ಲೋ ಪೋಕ್ರಿ ಏನೋ ಗಲಾಟೇ ಕತ್ತೇ' ಎಂದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರನ್ನು ಕಂಡ ಜರಾಸಂಧನಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದರು. ಈ ಮೂರು ಶಂಖನಾದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲೇಜ್ ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅರಸೀಕೆರೆ ಲೋಕಲ್‌ಗಾಡಿ ಹಳಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಟಾರ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಬಂತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬೆದರಿ, ತಾನು ಏರಿದ ಸೈಕಲಿನ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಅನಾಮತ್ತಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು. ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಡೀಸೆಲ್ ಟ್ರಕ್ ಒಂದರ ಎಲ್ಲ ಬ್ರೇಕುಗಳು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟದರಿಂದ ಅಸಹನೀಯ ಶಬ್ದತರಂಗವೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ಭೇದಿಸಿತು. ತರುಣ ತರುಣಿಯರೂ ವೃದ್ಧ ವೃದ್ಧಿಯರೂ ಮನೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದರು. ಅಂಥ, ಕರ್ನಾಟಕ ವ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೊಲೀಸರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ನಾನು ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿ ನಿಂತೇ ಇದ್ದೆ. ಬೌಲರ್, ಆ ತರುಣಿಗೆ ಶೈಶೋಪಚಾರ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಕಾ. ಕ್ರಿ. ಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕೋರೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಿಡಾರಿನ ತುಂಬಾ ಪುಷ್ಟಕುಂಡಗಳೂ, ಹುಳು ತುಂಬಿದ ಅಕ್ಕಿಡಬ್ಬಗಳು, ಕಿಟಕಿಯ ಮೇಲ್ಮರೆಗಳು, ತಗುಣ ಕುರ್ಚಿಗಳೂ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದ ಸೀರೆಗಳೂ ಇವೆ. ನನ್ನ ಕೊನೆಯಿಂದ ಇದುರಿನ ಕೊನೆಗೆ ಚಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಚಂಡು ಸರಳರೇಖೆಯ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಕ್ರರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯ. ಆ ತುದಿಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಚಂಡು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಸಿಕ್ಸರ್ ಎಂದು ಒಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಅದರಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾ. ಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸ್ಕೋರ್ ಆಗಿಲ್ಲ. 'ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಆಡುವುದು ಮುಖ್ಯ' ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯ.

ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಸ್ಕಿಲ್ಲರ್ ಕವಿಯ ವಿರೋಧಿಗಳು. ನೀಚತೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಉನ್ನತಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಭೂಮಾತೆಯ ಪುತ್ರನಾಗುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಸ್ಕಿಲ್ಲರ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವಿವೇಕಾನಂದರಾದರೋ 'ನಿನ್ನ ಮನ ಭೂಮಿಯಂತೆ ಕಳಂಕಿತವಾಗದಿರಲಿ, ಆಗಸದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು, ಮನಗಳು ಉರ್ಧ್ವಗಾಮಿಗಳಾಗಲಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸ್ಕಿಲ್ಲರನ ಬೀಸಣಿಕೆ

ಯಲ್ಲ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಪಾದಧೂಳಿ. ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಚೆಂಡು ಹೊಡೆದು ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ, ನನ್ನ ಮನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆಗಸದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ. ತಿರುಗಿದವು. ಮತ್ತೆ ನಾನು ಇಬ್ಬರ ವಿರೋಧಿಯಾದೆ. two things cannot occupy the same space at the same time ಎಂದ ನ್ಯೂಟನನೂ, 'ತಿಳಿನೀಲಿಯಾಗಸದಿ ಬಿಳಿಮೋಡದಾಟ' ಎಂದ ಅನಾಮಧೇಯ ಕವಿಯೂ ನನ್ನ ಹೊಸ ಶತ್ರುಗಳು.

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ, ವನಮಹೋತ್ಸವ, ಫ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಕ್ಲಬ್ ಉದ್ಘಾಟನೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಗಮನ, ಸಿನಿಮಾ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಇವೆಲ್ಲದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದ್ದ ಆಗಸವನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದವು. ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಕವಿದಿತ್ತು. ತಿಳಿನೀಲಿಯಾಗಸವಂತೆ ಮೂರ್ಖ!

ಈ ಕಾರ್ಮೋಡಾಚ್ಛಾದಿತ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಿಂಚೊಂದು ಹೊಳೆಯಿತು. ಹೇಮಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚೆಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮಿಂಚಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಡೇ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದ್ರನೂ ಮೂಡಿದ. ಅದೂ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತೀರಿ. ರಸ್ತೆ ಯಾಚೆಗಿನ ಎದುರು ಮನೆಯ ಮಹಡಿಯಮೇಲೆ. ಈ ಪವಾಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲನಿಮಿಷ ವಿಚಾರಪರವಶನಾದೆ. ಈ ಮಿಂಚನ್ನೂ, ಈ ಚಂದ್ರನನ್ನೂ ನಾನು ಅನುದಿನವೂ ನನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ಮಗ್ನನಾದ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಎದುರಾಳಿಯ ಚೆಂಡು ತಗುಲಿದಾಗಲೇ ಎಚ್ಚರ. ಆಗಲೇ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುದು. ಈ ಮಿಂಚು, ಚಂದ್ರಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯೇ ಮೊನ್ನೆ ಸೈಕಲಿನಿಂದ ಬಿದ್ದವಳು ಎಂದು. ಅವಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸಲೆಂದೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅವನು ಕವಿ. ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕವನವೊಂದನ್ನು ಬರೆದಿದಾನೆ.

‘ಓ ಲತಾಂಗಿಯೇ ಕೇಳು ನಾನು ಕವಿ ಒರಟ
ನಿನಗಾಗಿ ಹೊಲಿಸಿದೆನು ಹಳದಿ ಬುಷ್ಟರಟ
ನೀನಿಲ್ಲದಿರೆ ಬಾಳು ಕೊಬರಿಯಿಲ್ಲದ ಕರಟ
ಹುಳಿಹಿಂಡಿ ಬಳಕುಳಿದ ಹುಣಿಸೆಹಣ್ಣಿನ ಚರಟ’.

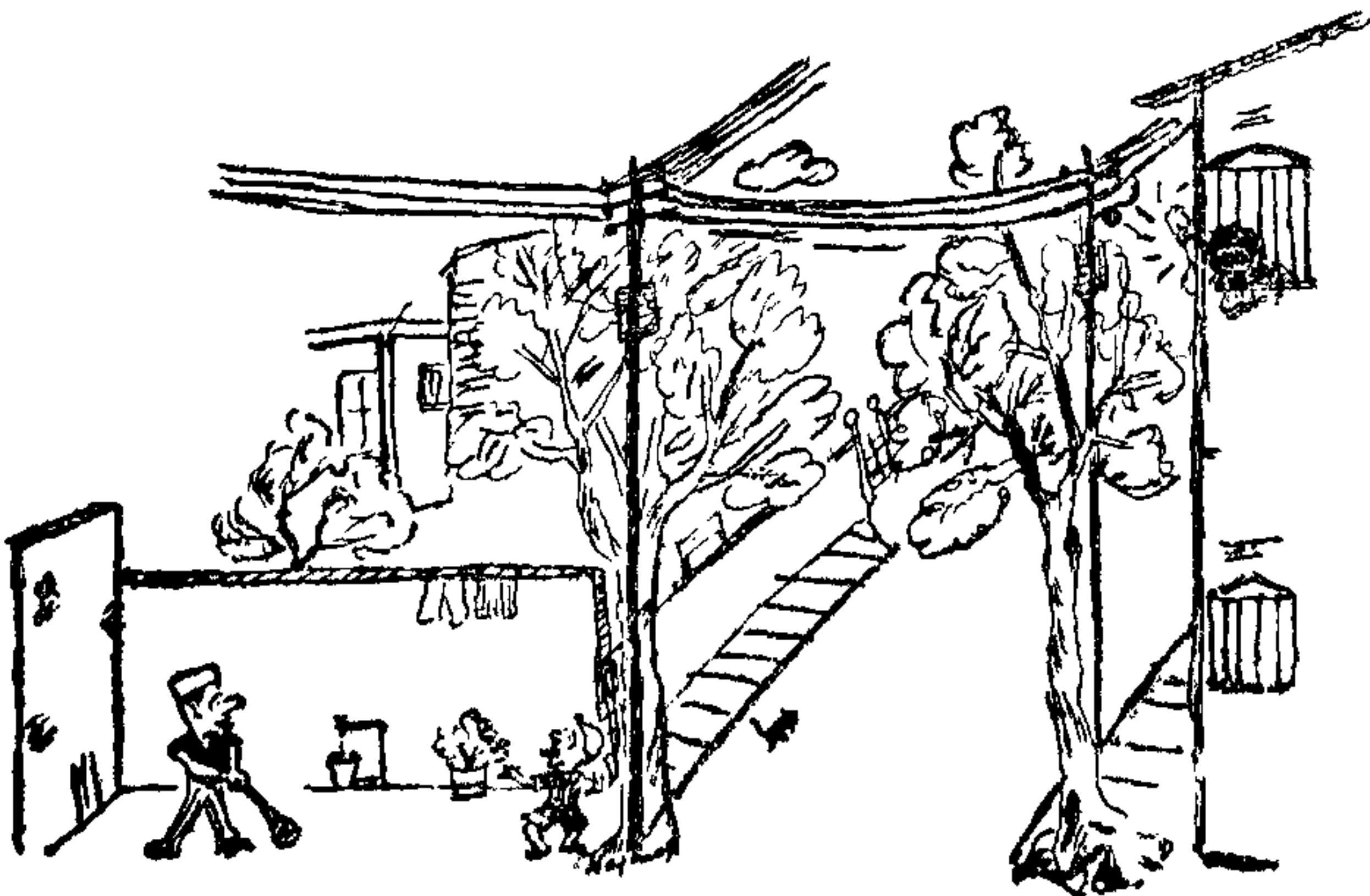
ಇರಲಿ. ಸಾಲ್ಗುಮೀ ಪರಿಹಾಸಂ. ಈ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾಕ್ಷಿಯ ಕಿಟಕಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಚಂಡನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಲು ನಾನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೂ ಅದೇ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಆದರೆ ಆ ಕಿಟಕಿಗೆ ಚೆಂಡು ಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ ನೆಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಡೆ ತಡೆಗಳು ಆಗಸದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮುಮುಕ್ಷು ವಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಡೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳಂತೆ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರುವರಲ್ಲ. ಆ ಕಿಟಕಿಗೆ ಚೆಂಡು

ಹೊಡೆದರೆ ಅದು ಸೆಂಚುರಿ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಆ ಕವೆಟೆಡ್ ಸೆಂಚುರಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಲು ತೊಡಗಿದೆವು.

ನಾನೂ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೂ ಪರಮಾಪ್ತಮಿತ್ರರು. ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಯಾವ ದ್ವೇಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೇಳಲಾಗದ ಅಸೂಯೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ವಿದ್ಯುಲ್ಲಿತಾಕ್ಷಿಯೂ, ನಾನೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೂ, ಸಹಪಾಠಿಗಳು. ಆದರೆ ಅವಳು, ನೋಟ್ಸ್ ಬೇಕಾದಾಗ ನನ್ನ ಕವಿ ಮಿತ್ರನನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಅಳುಕು, ಅಸೂಯೆ, ದ್ವೇಷ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವಳ ಅಪ್ಪನ ಮುಖ ನನ್ನ ಕವಿಮಿತ್ರನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ನನ್ನ ಆಶೆಗೆ ಆಗರವಾಗಿತ್ತು.

ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಾರಿಡಾರಿಗೆ ಹಾಜರಾದೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಬುಷ್ ಕೋಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ 'ಓಲತಾಂಗಿಯೇ ಕೇಳು....' ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಗೊಣಗುತ್ತಾ ಹೊರಟದ್ದು ಆಟಕ್ಕೆ ಕರೆದೆ. ಅವನು ನೋಟ್ಸ್ ಕೊಡಲು ಹೋಗ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಬರಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಅವನ ತಮ್ಮ ಪಿಲ್ವು ಒಬ್ಬನು ಕಾರಿಡಾರ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ಟಿನ ದಿವಾಕರನಾದ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಆಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದ. ನಾನು ಬ್ಯಾಟ್ ಹಿಡಿದೆ. ಪಿಲ್ವು ಫುಲ್‌ಟಾಸ್ ಚೆಂಡೆಸೆದ.

'ನಿನಗಾಗಿ ಹೊಲಿಸಿದೆನು....' ಗಾನ ತೇಲಿಬಂತು. ಆ ಫುಲ್‌ಟಾಸನ್ನು ಸೆಂಚುರಿಗೆ ಹೊಡೆದುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಿಗಿದೆ. ಬಾರಿಸಿದೆ. ತಂತಿ ಕಂಬ ಗಳು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ವಿಮಾನಗಳು ಹೆದರಿ ಹಾರಿಹೋದವು ಮರದೆಲೆಗಳು ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟವು, ತೋರಣಗಳು ಛಿನ್ನವಾದವು. ಯಾವ ಬ್ರಾಡ್ಮನೂ, ರಾಂಜಿಯೂ, ನಾಯ್ಡುವೂ, ಮೆಕ್ಲಾರೆನೂ ಅಂಥ ಹೊಡೆತವನ್ನು ಹೊಡೆದಿರಲಾರರು.

“ಸೆಂಚುರಿ ಆಫ್.....”

ಆ ಜೆಂಡು ಸೀದಾ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಅವಳ ಕೈಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಿತು. ನಾನು 'ಸೆಂಚುರಿ ಅಪ್ ಅಪ್' ಎಂದು ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೂಗಿದೆ. 'ಕಾಟಾಟ್' ಎಂದು ಪಿಲ್ಕು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ. ಆ ಕೂಗಿಗೆ ಹೆದರಿ ಅವಳು ಜೆಂಡನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಳು. ಅದು ನ್ಯೂಟನ್ನಿನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ವೇಗವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅವನು 'ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಸಂದಂ' ಮಿಂಚಾಕ್ಷಿಯ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿದು ಅವನು ಆನಂದ ತುಂದಿಲನಾದ. ಕಾರಿಡಾರ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡಿದ, ಸೆಂಚುರಿ ಹೊಡೆದ ಕೀರ್ತಿ ನನ್ನದಾಯಿತು. ನಮ್ಮೂರಿನ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘದವರು ನನ್ನನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿ, ಜಿರಾಫೆಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೆರೆಸಿದರು.

ಜಿರಾಫೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೆರೆಸಿದರು.

ಅಭೂತ ಪೂರ್ವ ಸನ್ಮಾನ ಕೀರ್ತಿ ನನಗೆ ದೊರೆಯಿತು.

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರ ಮನೆಯೆದುರು ಕಾರಿಡಾರ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ಪಕ್ಷದವರ ಮನೆಯೆದುರಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಟಕಿ, ಕದ, ತಲೆ, ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಛಿದ್ರಿಸಲು ಕಾ. ಕ್ರಿ. ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ನಾನದರ ಛಾಂಪಿಯನ್. ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬೇಡಿಕೆ. ಪುರಸಭಾಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಸೇವೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಆಗಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಷಾಪಿರೋ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕೇಕೆ? ವಿಕಟ ಕವಿಗಳ ತಲೆಯೊಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ವಿ.ಕ. ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಕರೆದಾರೇ? ಕರೆಯಬಹುದು. ಸಮ್ಮೇಳನದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಮನೆಯ ಇದಿರು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾ. ಕ್ರಿ. ಆಡಿದರೆ.

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಏ ಕೇ ಭಾ ವ

“ನಿಮ್ಮೂರ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಣ್ - ನೋಟ, ತಣ್ಣನೋಟ ಕರ್ಪು, ಬಲು ಕರ್ಪು! ಕರ್ಪು, ಬೆಳ್ಳೋ ಕಾಣೆ, ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣೋಟ - ಕೂರ್ಪು, ಅರ್ಪು!....” ಸುಳಿಗುರುಳು, ನಗೆಗಣ್ಣು ಏನು ಕಪ್ಪೇ ನಿನಗೆ - ಮುತ್ತಿಡುವ ಕಪ್ಪು!

ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಂದ ಐತಾಳರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ತಡೆಯುತ್ತ ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿನಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ತಾಯನೋಟವನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ ಮೊಬ್ಬ ಮುಸುಕೇ ಇತ್ತು. ಆಗತಾನೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಪಿಕ್‌ಗಳು ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಪದ್ಧತಿಯ ಗಾಳಿ ಸೇವನೆಗೋಸ್ಕರ ಭಳಿಯಲ್ಲೇ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು! ಅವಾವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಐತಾಳರು ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಹಾಡಿದರು! ಕೆಂಪು ಹೂವಿನ ಕಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿ ಹಾಡಿದರು! ಸಾಲು ಮರಗಳಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಹಾಡಿದರು!—

ಕಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ರನ್ನನ ಕಬ್ಬ
ತಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೂಂದಿಯಲಾಡೂ
ಧರೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ನಾಡು
ನಾಡಿನ ಹಾಡನು ಹಾಡುತ ಬನ್ನಿ!
ದಸರೆಯ ಹಬ್ಬವ ನೋಡಲು ತನ್ನಿ!

ಐತಾಳರನ್ನು ಅವರ ಕೈಹಿಡಿದ ಮಡದಿ ಈ ನಡುವೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಬೇಜಾರಾಗಿ ಅವಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದುದು, ಐತಾಳರು ಭಾವ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗಿ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞರಾಗುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಬರೀ ಹ್ಯಾಟ್ ಒಂದನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ಐತಾಳರು ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಕಾವ್ಯವಾಹಿನಿ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಿದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಭಾಷಾಭಿಮಾನ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಅಷ್ಟೇ ಅಮೋಘವಾದುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಎಸ್. ಆರ್. ಸಿ. ವರದಿಯು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ರಾಯರ ನಾಡಪ್ರೇಮ - “ಮುಗಿಲಿನ ಮಳೆ ಮುಗಿಯಿತು ಅನ್ನಿ - ನಗುಮಳೆ ಯನು ಸುರಿಯುತ ಬನ್ನಿ” ಎನ್ನುವಂತಾಯ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್

ಕಡೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗದಂತೆ ನಿರ್ಭಂದ ಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ರಾಯರು ಕೇಳುತ್ತಾ
ರೆಯೆ. ಅವರು ಸೀವೋಲ್ಲಂಘನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾದರು. ಕಡುಬಿಳಿಯವ ಗಂಟಲೋಳ್
ಬರಿನೀರಂ ಸುರಿದಂತಾಯ್ತು ಅವರಿಗೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒತ್ತಡ, ಹೃದಯದ ಒತ್ತಡ
ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಮಿದಳನ್ನು ಒತ್ತಿತ್ತು. ಬುದ್ಧಿಮೋಸ ಹೋಯ್ತು. ಮತ್ತೆ
ಯಥಾಪ್ರಕಾರ—

“ಕೌರವ ರಾಯನು ಮಡಿಯಲೆ ಬೇಕೆ?
ಯುವಕನೆ ತುಡು ಕುಠಾರಿಯನು!
ಹೊಡೆ ರಣ ಭೇರಿಯನು!
ನಡೆನಡೆ, ಊದು ತುತೂರಿಯನು
ಕರೆ ರಣ ಮಾರಿಯನು” !

ಕಡೆಗೆ ಸಾಮತಿ ನಿಜವಾಯಿತು — ‘ಕವಿ ಹುಚ್ಚಾಗುವನು?’ ಐತಾಳರ ನಾಡು
ನಾಡುಕೆಚ್ಚು ಅವರನ್ನು ಹುಚ್ಚಾಗಿಸಿತು. ಕೈಮೀರಿತು ಎಂದುಕೊಂಡರು ಅವರ
ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಅಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ “ಕಾಗದಗಳ ಕುಚ್ಚು ನುಟ್ಟು” ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಚಕ್ಕರ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಬಾಬಾಗ್ ಕಡೆ ಹೊರಟೇ
ಹೊರಟರು. ಕನ್ನಡದ ಕಹಳೆಯನ್ನು ಊದಿದರು — “ಎರಿಸಿ ಹಾರಿಸಿ ಕನ್ನಡ
ಬಾವುಟ....ಗಾಳಿಯಲಿ ಘಟಪಟ, ದಾಳಿಯಲಿ ಘಟ ಚಟ!.....ಮನೆಮಟ!”

“ಹೊಂಬಕ್ಕೆ ಕೆಂಬಕ್ಕೆ ಪಚ್ಚೆವಣ್ಣದ ಹಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ರಂಗುಚುಕ್ಕೆ ವಕ್ಕಿಗ
ಳ್ಳೆಲ್ಲ” ಕಾಯರ ರಣಗೀತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿದವು. ರಾಯರು ಒಂದು ಚಿಟಿಕೆ
ನೆಶ್ಯವರಿಸಿ ಒಂದುಸಲ ನಕ್ಕು ತೋರ ಬೆರಳನ್ನು ಲಂಬವಾಗಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ
‘ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಂದರು!—“ಈಶ್ವರ ಅಲ್ಲ ತೇರೆ ನಾಮ್, ಸಭಕೋ ಸನ್ಮತಿ
ದೇ ಭಗವಾನ್” ಎನ್ನುವಾಗ ಗಾಂಧಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೆರಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ.
ಐತಾಳರು ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೆರಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕಿದ್ದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಒಂದೇ
ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಅವರ ಹಾಡಿನಿಂದ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅವರ
ಹೃದಯದಿಂದ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು —

“ನಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮದು ಅವರದು ಈ ಆಸ್ತೀ ಪಾಸ್ತೀ
ನಾಡಿನ ತಾಯಿಗೆ ಸೇರಿದೆ ಬೇರೆಯ ಮನೆನಾಸ್ತೀ
ಕನ್ನಡ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿಲ್ಲವು ಕಮ್ಮೀ ಜಾಸ್ತಿ
ಇದನೊಪ್ಪದ ಹೆರವರು ಅವರಿದ್ದರು ಒಂದೇ ಇರದಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ!
ಒಂದೇ ಒಂದೇ ಒಂದೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಒಂದೇ!”

ಐತಾಳರು ಕಡೆಯಪಾದವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತ ಒಂದೇ ಒಂದೇ ಎಂದು ಅವರೋಹಣ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರುಸಾರಿಹೇಳಿ ಬೆರಳನ್ನು ಮೂಗಿನಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರು ಕೂತಿದ್ದ ಕಲ್ಲುಬೆಂಚಿನ ಹಿಂದೆ ಸಾಗವಾನಿಮರದ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ. ಇಸಮು ಇಣಕಿ ಎರಡು ಬೆರಳು ತೋರಿಸುತ್ತ “ ಒಂದಲ್ಲಪ್ಪ ಎರಡು....ರೈಟು....ಚಿನ್ನದನಾಡಿದು ಮೈಸೂರು! ಮೈಸೂರು ಪಾಕಿನ ಮೈಸೂರು!ಸ್ವಾಪ್.....ಝಗ್, ಝಗ್..... ಝಗ್, ಝಗ್.....ಝಗ್”

ಎಂದು ಕೈತಿರಿಗಿಸುತ್ತ ರೈಲಿನಂತೆ ಓಡಿದ. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಡಾ|| ಗೋವಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಐತಾಳರು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಾರೆಯೇ; ಅದೂ ಅವರ ಕಣ್ಣೆದರಿಗೇನೇ ಎರಡು ಎಂದವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯಾದಮೇಲೆ! ಅವರು ಒಂದೇ, ಒಂದೇ ಎಂದುಕೂಗಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೇಬಿಟ್ಟರು—“ಸ್ವಸ್ತಪ್ರಭೂತವರ್ಷ ಶ್ರೀಘೈತವೀ ವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟಾರಕ ಶ್ರೀಗೋವಿಂದನರ್.....ಚತುಸಮುದ್ರಾಂತ ವಸುಧೆಯಾನ್ ಧವಳೈಕ ಭತ್ರ ಛಾಯೆಯಿಂದಾಳೆ ಬನವಾಸಿ ಮಂಡಲಮಾನಾ ಸಮುದ್ರಾಂತಂ....”

ಐತಾಳರಿಗೂ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅವರನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪದಿನಸ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಂತನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು. ಇಬ್ಬರ ಮಿದಳಿನಲ್ಲೂ ಏಕೀ ಭಾವ ತುಂಬಿದೆ ಎಂದರು.

ಅಂದ ಹಾಗೆ ನಾಡಿನ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಜನರಲ್ಲಿ ಏಕೀಭಾವ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತ ರಾ.ಶಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷಪೀಠದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದುದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಅಂದಮೇಲೆ ಜನನಾಯಕರ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೇಗ ಏಕೀ ಭಾವ ಮಾಡುತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ನಾಡಿಗೆ ಕ್ಷೇಮಅಲ್ಲವೆ? ನಾಡಿಗರ ನಾಡಿನ ಏಕೀಕರಣ ಶೀಘ್ರ ಅಲ್ಲವೆ?

—ಹಾ. ರಾ

— 0 —

ರಾಜಕುಮಾರಿ ಮಾರ್ಗರೇಟಳು ಟೌನ್‌ಸೆಂಡರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ—

—ನಾವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹಾಲಿವುಡ್ಡು ತಾರೆಗಳು ನಕ್ಕವಂತೆ.

*

*

*

“ಅಸಗನ ದೇ(೧)ಸೆ”

(ನಮ್ಮದೆರಡು ಮಾತು)

ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕೊರವಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ “ಅಸಗನ ದೇ(೧)ಸೆ” ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಕಡೆಗೆ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಾಗಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದೆವು.

ಅಸಗು ಮಹಾಕವಿಯ ಕುರಿತು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಲೇಖಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳಕು ಬೀರಿದುದು ಸ್ತುತ್ಯವೇ. ಕವಿಯ ‘ದೇಸೆ’ಯು ‘ದೋಸೆ’ಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಯುತರು ಸಾಕಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವರಾದರೂ, ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು “ವಾಂಡಿತ್ಯ ಸಾಗರ” ಪತ್ರಿಕೆಯ ಭೀಮನ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಸಗನ ದೇಸೆ ಅಕ್ಕಿಯದಲ್ಲ—ಗೋಧಿಯದೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ಆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. “ಜೇಂಸುಮನೋಹರು”—ಎಂಬ ಧವಲ ಕವಿಯ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು “ಏನು ಸುಮನೋಹರವಾಗಿದೆ”—ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಅರ್ಥವಿಸಿರುವುದು ಜೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಧವಲಕವಿ ರಚಿತ ಆ ಚತುಷ್ಟದಿಯು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು.

ಆದರೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರು ಹಲವಾರು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿಸದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ—ಪೊನ್ನ ಕವಿ ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಕುರಿತು “ಅಯ್ಯು ಕಷಾಯೋದಕದೊಲ್” — ಎಂದುದನ್ನು ಲೇಖಕರು “ಐದು ಕಷಾಯಗಳಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದವು ಆ ಕಾವ್ಯಗಳು”—ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಭಯಂಕರ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳು “ನೂರ್ಮಡಿ ಸಾಸಿರ್ಮಡಿ” ಲೇಸೆಂದು ಪೊನ್ನ ಎಂದಾದರೂ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡಾನೆ? ಆದ್ದರಿಂದ “ಅಯ್ಯು ಕಷಾಯೋದಕ” ಎಂಬ ಅವನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ಬೇರೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಷಾಯವೆಂದರೆ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿಯದಲ್ಲ! ಮಸಣಾಪುರದ ತಗಡಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ “ಅಯ್ಯು ಕಷಾಯೋದಕದ” ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುತ್ತದೆ.

“.....ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಮಂಡಳೇಶ್ವರ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಭೂಲೋಕ ವೈ(ಢೂ)ರ ಬಲ್ಲಾಳ ಕುಂತುಂಡರಾಯನು ಕೂಳ್ಳಂಡ ಮಲ್ಲೋಜಿಯನೆದುರಿಸಿ ಕಾದಲನುವಾಗಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಧರಿಸಿ “ಅಯ್ದೆಂ (ಬ) ಗುರುತಿನ ಚೂರ್ಣದ ಮಾ ಪಾನೀಯ ಕೆ (೧) ಫಿಯಂ ಸೇವಿಸಿ.....” ಎಂದು ಆ ಶಾಸನ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಐದೆಂಬ ಗುರುತಿನ ಪುಡಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿದವನಾಗಿ ಕುಂತುಂಡರಾಯನು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ನಂಬ್ರ ಚ” ಮಾರ್ಕಿನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಕಾಫಿ ಪುಡಿಯೊಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದೂ, ಅದರಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಾಫಿಯು ರಾಜಾದಿ ರಾಜರುಗಳಿಗೂ ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪೊನ್ನ ಕವಿ ಕುಂತುಂಡರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಪರಿಚಿತನಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಆತ “ಅಯ್ದೆಂ (ಬ) ಗುರುತಿನ ಚೂರ್ಣದ ಮಾಪಾನೀಯ”ವನ್ನು ಸವಿದಿರಲೇಬೇಕು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆತ ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಆ ‘ಮಾ ಪಾನೀಯ’ಕ್ಕೆ (ಮಹಾ ಪಾನೀಯ) ಹೋಲಿಸಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಅವುಗಳಿಗೂ ‘ನೂರ್ಮಡಿ ಸಾಸಿರ್ಮಡಿ ಲೇಸು’ ಎಂದು ಭೇರಿ ಬಾರಿಸಿದ್ದಿರಬೇಕು ಅಸಗ ಕವಿ ದೋಸೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನೆಂದ ಮೇಲೆ ಆತನ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವಾಗ ಪೊನ್ನ ಕವಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ನೆನೆದದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ‘ಅಯ್ದು ಕಷಾಯೋದಕದೋಲಿ’ ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ‘ಐದು ಕಷಾಯಗಳಷ್ಟು ಕಟು, ಭಯಂಕರ’ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಕಟ್ಟುವುದು ಮಹಾ ಕವಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅಪಚಾರವೇ ಸರಿ. ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಕಾಫಿಯಷ್ಟು ಮಧುರವಾಗಿದ್ದವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಕಷಾಯದಷ್ಟು ಕಹಿಯಾಗಿದ್ದವೆಂದು ಭಾವಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೇದಾಗಿ, ಅಸಗನು ಧವಲ ಕವಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಓದಲು ಹೇಳಿ ಅಮೇಲೆ “ಹೇಗಿಹವು ಧವಲ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಂಗಳು?” ಎಂದು ಕೇಳಲು. ಧವಲನು “ಜೋಂಸುಮಣೋಹರು!” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದು ಅಸಗನ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯನ್ನು, ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಲೇಖಕರು. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಧವಲನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದನು. ಆ ಕುರಿತು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಬೇರೊಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಸಗನ ದೋಸೆಯ ಹೆಸರು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವುದು ಕೇವಲ ಅವನ ದೋಸೆಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದಲ್ಲ, ಆತ ತನ್ನ ದೋಸೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಬರೆದ “ಅಸಗ ದೇ(೧)ಸಾ ಶತಕ” ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಲೇಖಕರು ಪ್ರಾಯಶಃ ಕೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಕಾವ್ಯದ ಓಲೆಗರಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತೋತಾಪುರಿಯವರಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದೇವೆ. (ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಿಗೆ

ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ) ಆ ಕಾವ್ಯವೇ ಅಸಗನ ದೋಸೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ತಂದಿತೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅಸಗನು ಅಪೆಂಡಿಸೈಟಿಸ್‌ನಿಂದ ತೀರಿಕೊಂಡನೆಂದೂ ಅದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೫೫ರಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಲೇಖಕರು ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಗನು ಸದಾಕಾಲ ದೋಸೆ ಹುಯ್ಯುತ್ತ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸುತ್ತ ಒಲೆ ಮುಂದೆಯೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದನಾದ್ದರಿಂದ ಆತ ಪಿತ್ತೋಷ್ಣ ವಿಕಾರದಿಂದ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ನಮ್ಮ “ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಪೀಡೆಗಳು” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇವೆ. (ಪುಟ ೫೬೦ ನೋಡಿ) ೮೫೫ನೇ ಯಿಸವಿ ಅಸಗನ ದೋಸೆಯ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವದ ವರ್ಷ. ಆತ ಗತಿಸಿದ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. (ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ನಮ್ಮ ‘ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳು’ ಎಂಬ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ.)

ಇನ್ನು ‘ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅವನ ಮರಣಾನಂತರ ನೀರುಪಾಲು ಮಾಡಿದರು’ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನಿರಾಧಾರವಾದುದು. ಲೇಖಕರು ಹೀಗೇಕೆ ಬರೆದರೋ ನಮಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಏನೋ ಉದ್ದೇಶವಿರಬೇಕು! ಇರಲಿ.

ಅಸಗ ಮಹಾಕವಿಯ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಉಜ್ಜುಗಿಸಿದ ಲೇಖಕರ ಹುಮ್ಮಸ್ಸನ್ನು ನಾವು ಶ್ಲಾಘಿಸದಿರಲಾರೆವು. ಅಂಥವರನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ, ಅವರ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಅವರ ಅಗ್ರಜರ ವರ್ತನೆ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಖಂಡನೀಯವಾದುದು. ಲೇಖಕರು ಇದರಿಂದ ಎದೆಗೆಡದೆ ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಇತೋಷ್ಯತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿ ನಾವು ವಿರಮಿಸುವೆವು.

—ರಾಮಿ.

[ನಾವೂ ಹಾಗೇನೇ! ಸಂ.]

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಮತೀಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ದೊರಕದಿರುವುದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಒಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ—

—ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಾವು ಕುಳಿತ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸರಸಳಿ ಎಳೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಿರುಪತಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಟಿದ್ದರು.

*

*

*

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಮುಖಂಡರು ಬೇಕು.—ಮೆಹ್ತಾಬ್.

—ಅವರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಚಿಂತೆ? ಏಳು ಲಕ್ಷವಲ್ಲ, ಎಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಮುಖಂಡರನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೊಂದೇ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲುದಲ್ಲ!

ನಾನು ಗೆದ್ದೇ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇನೆ

ಮುಂದಿನ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಗೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಉಮೇದುವಾರ, ಎಂಬ ಶುಭ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಹಾಜನಗಳಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪೋಟರುಗಳೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಪೋಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಳೆದ ಎರಡುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರ ಪರ ನಾಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಓಬೀರಾಯನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರೇ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಾಪುರುಷರಾಗಿದ್ದರು, ಎಂದು ಸಾಧಿಸುವಂತಹ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಸೋದರಳಿಯನೇ ರಚಿಸಿದಾನೆ; ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರ ಕೇಸುಗಳೆಲ್ಲ ನಿಮಗೇ ವಕಾಲತ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ, ಅಡ್ವೋಕೇಟರೊಬ್ಬರಿಂದ ಆ ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಟನೋದ್‌ಘಾಟನಾ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ನೇರವೇರಿಸಿದೆ. ಆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಸುಭಾಷ್ ಬೋಸ್ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೆ. ಈಗ ಆ ನನ್ನ ಭಾವಚಿತ್ರ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ನಾಳೆ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಲ್ಲೂ ಅದನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಇಳಿಯುವ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಲ್ಲೆಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನನಗೆ ಹಾರ ಹಾಕಲು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರ ಮಕ್ಕಳು, ಮುಂದಿನ ಬಸ್‌ನಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ಇಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿರುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಾಗತಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನನಗೆ ಅಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲೇ, ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂದಣಿಯಿಂದ, ನಾನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳು ಸಾಲದು, ಇರುವ ನೌಕರರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಜವಾನರು ಸಾಲದು, ಎಂದು ಆಗಾಗ ರಂಪ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದ್ದರಿಂದ, ಚುನಾವಣೆ ದಿನ, ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಧುಮುಕುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಖಾತ್ರಿ. ನನ್ನ ಮನೆ, ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಭಾರಿ ಆಗಿ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ನನಗೆ ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಓಡಾಟದ ಅಡಾ ಉಡಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ನನಗೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರಾದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಅನೇಕರಿಂದ ಪಡೆದಿರುವ ಸಾಲವನ್ನು ಅವರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ.

ಮಾಡುವುದೊಂದೇ ಉಪಾಯವೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ನನಗೆ
ವೋಟು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ, ಅದಷ್ಟು ವೋಟು ಸಾಲದು, ನಾನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ. ಇನ್ನೂ
ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರವಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು, ನನ್ನ ಧೈಯ
ವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಮೆರುಗು ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಜನರ ಮುಂದಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. “ನಿರುದ್ಯೋಗ
ನಿವಾರಣೆಯೇ ನನ್ನ ಉದ್ಯೋಗ” ಎಂದರೆ, ನಿನಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕರೆ ನಮಗೇನಾ
ಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜಾತೀಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಎಂದರೆ
ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರು ದೂರವಾಗುತ್ತಾರೆ. “ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ,
ಹತ್ತುವೊಳ ಬಟ್ಟೆ” ಎಂದರೆ, ನನ್ನಿಂದ, ಏಕೆ, ಭಗವಂತನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅದು
ಅಸಾಧ್ಯ, ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಗುತ್ತಾರೆ. “ಊರೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ”
ಎಂದರೆ, ಆಗ ಅವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಹೊರದೇಶದವರೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ.
ಎಂದವರು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. “ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಗಂಡಸರಿಗಿರುವಷ್ಟೇ ಅಧಿಕಾರ” ಎಂದರೆ,
ಈಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕಡೆಮೆಮಾಡುವ ಪಿತೂರಿ ಅದು, ಎಂದು, ಮಹಿಳೆ
ಯರು ರೇಗುತ್ತಾರೆ. “ಭೂದಾನ” ಎಂದರೆ, ನಮಗೇಕೆ ಭೂಮಿ? ಅನ್ನದಾನವನ್ನೇ
ಮಾಡಿಸಿ, ಎಂದು ಬಡವರು ಆತುರಪಡುತ್ತಾರೆ. “ವಿದ್ಯಾದಾನ” ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಡಿಗ್ರಿ
ದಾನವನ್ನೇ ಮಾಡಿಸಿ, ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಜವಹಾರಲಾಲರ ದೊಡ್ಡ
ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ, ನನ್ನ ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರಿಗೆ ಕಟ್ಟೋಣ, ಅದರ ಅರ್ಥ ಜನ ಹೇಗೆ
ಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೇನೆ—

—ತಮ್ಮಣ್ಣ.

ಕುಂಭಕೋಣದ ಇಂಧನರೊಬ್ಬರನ್ನು ಇಂಥ ಆಪಾದನೆಗಾಗಿ ಇಂಥ ಸೆಕ್ಷ್ಸ್
ಪ್ರಕಾರ ಆರು ತಿಂಗಳು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕಳುಹಲಾಯಿತು.—(ಸುದ್ದಿ)

ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿವರ ಬೇಕಿತ್ತೆ? “ಕುಂಭಕೋಣದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರು”
ಎಂದರೆ ಮಿಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತೆ.

ಪ್ರಾಣೇಶ ಪ್ರಸಂಗ

“ಸಮುದ್ರೋಲ್ಲಂಘನ”

ಪ್ರಾಣೇಶ ಮಾರ್ನಿಂಗ್‌ಗೆ ಷೋಗೆ ಹೋಗಿ ಕಿಸೆ ಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಪರ್ಸನ್ನು ಜೋರಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿಬಂದ ಸಮಾಚಾರ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ ತಾನೆ? ಅಂದಿನಿಂದ ಆತ ಭಾನುವಾರದ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ನಡೆಯುತ್ತದೋ ನೋಡಬೇಕು. ಈಗ ಮೂರು ವಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣೇಶ ಬೆಳಗಿದ್ದು ಟೆನ್ನಿಸ್ ಆಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಭಾನುವಾರ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕೂಡ ವಜಾ ಆದಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಪ್ರಾಣೇಶ ನಾಸ್ತ್ಯ ಮುಗಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಮೇಜಿನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಯಾವುದೋ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮಗುಚುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಅಷ್ಟು ಸೀರಿಯಸ್‌ನಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನೆಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಅವನ ಹಿಂದುಗಡೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತೆ. ಆದರೂ ಅವನ ಸಮಾಧಿ ಭಗ್ನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ‘ಭಲೆ’ ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ನೋಡಿದರೆ ಮಹರಾಯ ರಾಮಾಯಣದ ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ವರ್ಗ ವಾಸಿಗಳಾದ ಇವನಪ್ಪ ಈತನಿಗೇನಾದರೂ ಈ ಬುದ್ಧಿ ಕರುಣಿಸಿರಬಹುದೋ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಪತ್ತೇದಾರಿ, ಚೂರಿ ಚೋರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಲ್ಲದ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಪ್ರಾಣೇಶ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ನಾನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇದೇನು ಹೀಗೆ? ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಸ್ತು ಖಾಲಿ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಎದುರುಗಡೆ ಎಳೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಒಂದು ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಗಡೆ ದಪ್ಪಕ್ಷರದಲ್ಲಿ “ಸಮುದ್ರೋಲ್ಲಂಘನ” ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕುತೂಹಲ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, “ಏನೋ ಇದು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಪ್ರಾಣೇಶ ಎಗರಿಬಿದ್ದು “ಛಾ, ಕೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದು ಕೈ ಕೊಡವಿಕೊಂಡ

“ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಈವಾಗಲೇ ಸಮುದ್ರೋಲ್ಲಂಘನ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಯೇನೋ, ವಾಯುವುತ್ರ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಓ, ನೋಡಿಯೇಬಿಟ್ಟೆಯೇನೋ?” — ಎಂದು ಎದುರಿನ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಮಗುಚಿಹಾಕಿದ.

“ಇದೇನೋ ನೀನು ತೊಡಗಿರೋದು?”

“ರಾಮಾಯಣದ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಾನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ‘ಸಮುದ್ರೋಲ್ಲಂಘನಾಂ’ತ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕಾವ್ಯ ಬರೀಬೇಕಂತ ಪ್ರಿವೇರ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಕಣೋ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಹಾಳಾದ ನೀನು ಬಂದು.....”

“ಓ ಹಾಗೇನು? ನೀನು ಕೂಡ ಕಾವ್ಯರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದೀಯು? ಪಾವನ ವಾಯ್ತು ನೋಡು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ! ಆದರೆ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕವಾದ್ದು ಏನೋ ಬರೆಯೋದು ಬಿಟ್ಟು, ರಾಮಾಯಣಾನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೆಯಲ್ಲೋ.....”

ಓಹೋ ರಾಮಾಯಣವಾದರೆ ಏನಾಯ್ತು. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎಷ್ಟೊಂದು ನವೀನವಾಗಿ ಬರುತ್ತೆ ನೋಡು ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ!”

“ನವೀನವಾಗಿ? ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ‘ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನ’ದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ ಜೆಟ್ ಬಾಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಲಂಕೆಗೆ ಹಾರಿದ ಅಂತ ಬರೀತೀಯೇನೋ?”

“ರೈರೋ! ಆದರೆ ಬಾಂಬಲ್ಲ ಕಣೋ, ರಾಕೆಟ್ಟು! ರಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋದಾಂತ ಚಿತ್ರಿಸ್ತೀನಿ. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹೇಗಿರುತ್ತೆ ಅಂಬುದನ್ನ ಡಿಟೈಲಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳು. ಸದ್ಯ ನನ್ನ ಪ್ಲಾಟ್ ಎಷ್ಟು ನವೀನವಾಗಿ ಬರುತ್ತೆ ಅಂದರೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕನಸ್ಸಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕಂಡಿರಲಾರ. ಹಾಗಿರುತ್ತೆ!”

“ಶ್ರೀರಾಮ ರಕ್ಷೆ!” ನನಗೊಂದು ಭಾರವಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಂತು. “ನಿಜ ಮಗು. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಅದನ್ನ ಕನಸ್ಸಲ್ಲೂ ಕಂಡಿರಲಾರ. ಅದನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನಿನ್ನಂಥವನೊಬ್ಬ ಹುಟ್ಟಿ ಅವನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಒಂದಂಶಾನ ಕದ್ದು.....”

“ಛೇ....ಯಾವೋನೋ ಕದ್ದಿದ್ದು?” ಎಂದು ಗುಡುಗಿದ ಪ್ರಾಣೇಶ.

“ಅಲ್ಲ, ಲಪಟಾಯಿಸಿದ್ದು”—ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ.

ಆತ “ಛೂ”—ಎಂದು ಎದ್ದು ನಿಂತ.

“ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು; ಆತನ ಕಾವ್ಯದ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನ ಅನಾಮತ್ತಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನವೀಕರಿಸುತ್ತೀಯಾಂತ ಆತನೇನಾದರೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಕಂಡಿದ್ದರೆ, ಪಾಪ, ಆತ ಕಾವ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಬರೀತಿದ್ದ! ಕೊಂಚಹೊತ್ತು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು ಅ ಮೇಲೆ ನಗನಗ್ತಾ ಇರ್ತಾಯಿದ್ದ. ಶೋಕದ ಭರದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋಕ ಬಂತು ಅಂತ ರಾಮಾಯಣಾನೇ ಬರೆದಿಡ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನಂಥವರಿಗಾಗಿ.”

“ಅಬದ್ಧ ಹೇಳಬೇಡವೋ. ನಾನು ಬರೆಯೋಕೆ ಮೊದಲೇ ಹೀಗೆ ಪುರು ಹಚ್ಚಿದೆಯಲ್ಲೋ. ನನ್ನ ಕೃತಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಅನ್ನ ಬಹುದಿತ್ತು. ಈಗ ಯಾಕೆ ಬಂದೆಯೋ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ....” ಎಂದು ಬುಕ ಬುಕ ಕಿಡಿ ಕಾರಿದ ಪ್ರಾಣೇಶ.

“ನೋಡು ಮರಿ, ರೇಗಬೇಡ; ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳು; ನವಿಲು—ಕೆಂಬೂತದ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿದೀಯ ತಾನೆ? ಯಾರೋ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು, ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸಿದರು ಅಂತ ನೀನೂ ಅದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಡ ಏನು ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಟೆನ್ನಿಸ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ತೀಯಾ? ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯೋದಿಲ್ಲ? ಅಂದಹಾಗೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ತಾಳು. ನನಗೆ ಯಾಕೋ ನಿಮ್ಮವನ ಜ್ಞಾಪಕವಾಗುತ್ತೆ ಮರಿ. ಪಾಪ, ಅವರು ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ರಾಮಾಯಣ ಶ್ರವಣಮಾಡಿಸಿ ಘಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯನೆಲ್ಲ ನೀನು ೧೦೦ ಸಿಗರೇಟು ಸುಟ್ಟುಹೋಗೋದರೊಳಗೆ ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದೆಯಲ್ಲೋ ನಿನ್ನ ತುಂಡು ಕಾವ್ಯ ಬರೆದು!.... ಏನು ಹೊರಟೇಹೋಗ್ತೀಯಾ? ಟೆನ್ನಿಸ್‌ನೇ ವಾಸಿ, ಮರಿ! ಸೊಗಸಾಗಿ ಆಡು. ಮೈ ಕೈ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿರಲಿ. ಅಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಾಗುತ್ತೆ” —ನನ್ನ ಬೋರಿಂಗ್ ಮುಗಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣೇಶ ನಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ!

—ರಾಮಿ.

“ ‘ಚಾನಲ್’ ಮಾಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದೊಳಗೆ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಾರೆ, ನೋಡಣ್ಣ — ನದೀ ನೀರು ಬತ್ತಿದರೂ, ಹೊಲಗದ್ದೆಗೆ ಚಾನಲ್ ನೀರೇ ಬಳಸಬಹುದು!”

ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ

ಪ್ರಾಚೀನ ಯುಗ

೧. ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಿದರೆ? ಚರ್ಚಿಸಿ.
೨. ಹರಪ್ಪ ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತ್ತು?
೩. “ಆರ್ಯರ ಮೂಗು ಉದ್ದವಾಗಲು ದ್ರಾವಿಡರ ಅಡಿಗೆಯೇ ಕಾರಣ”.... ಡಿಸ್ಕಸ್ಸಿ.
೪. ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೩೦೦೦ ದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯಾವುದಾದರೂ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಅದು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಎಂದು ಆ ಜನಕ್ಕೆ ಆಗ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ.
೫. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೂ ವಸಿಷ್ಠನಿಗೂ ನಡೆದ ಮೂರು ಸಮಾಗಮಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿಮಾಡಿ.
೬. “ಭಗವದ್‌ಗೀತೆ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ”, “ಅಹಲ್ಯಾಶಾಪ ಅನ್ಯಾಯ”, “ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಬೆಪ್ಪ” ಎಂದರೆ, ಯಾರು ಯಾರು ರೇಗುತ್ತಾರೆ? ಏಕೆ?
೭. ಇನ್ನು ಯುದ್ಧ ಹೂಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಶೋಕ ಘೋಷಿಸಿದಾಗ, ನಾವು ಕಳಿಂಗನಾಗಿದ್ದರೆ, ಎಂಥ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ? ಅಶೋಕನ ದಂಡ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಯಾವರೀತಿ ರಾಜಿನಾಮೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?
೮. ಹೆಣ ನೋಡದಿದ್ದರೆ, ಬುದ್ಧ ಇಂದೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆ? ಹುಯನ್‌ತ್ಸಾಂಗನೂ ಷಾಹಿಯಾನನೂ ಇಂಡಿಯಾಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ?
೯. ಕಾಳಿದಾಸ ಯಾವ ಕಾಳಿಯ ದಾಸನಾಗಿದ್ದ? ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ.
೧೦. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತನಾಯಕರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ವಿಷಯ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಆರು ಮಹಾಪುರುಷರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.
೧೧. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಈ ಗತಿಗೆ ಅಂದಿನ ಯಾರು ಯಾರು ಕಾರಣರು? ಧೈರ್ಯ ವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮದ್ಯ ಯುಗ

೧. ಆನೆಯಮೇಲೆ ಕೂತು ಕಾದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಷ್ಟು ರಾಜರು ಕೆಳಗಿಳಿದರು, ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ.
೨. ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್ ಇನ್ನೂ ಇದಾನೆಯೇ? ಚರ್ಚಿಸಿ. ಅವನ ಪ್ಲಾನುಗಳೆರಡನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ.
೩. ಔರಂಗಜೇಬನ ಜೇಬು ಕತ್ತರಿಸಲು ಆಗಿನವರು ಯಾವ ಯಾವ ಉಪಾಯ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಆತನ ಭ್ರಾತೃಸ್ನೇಹದಿಂದಾದ ಅನುಕೂಲಗಳೇನೇನು? ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನಾ ರಿಸಿ.
೪. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಿಂದ ಡಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉನ್ನತ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವರು ಯಾರು ಯಾರು? ಆಗ? ಈಗ?
೫. ಅಕ್ಬರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನಾ ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಆಗ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು?
೬. ಹೊಗೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಕ್ಬರ ನಂತೆ....ಆತ ಆಗ ಬರೆದಿರಬಹುದಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿ.
೭. ಉರ್ದುಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಆಡಿದವರು ಯಾರು? ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ? ಊಹಿಸಿ. ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಾಗದ ಕೆಲಸ ಅದರ ಪ್ರಯೋಗ ದಿಂದಾಯಿತೆ?
೮. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ, ನೀವು ಒಂದು ಟಾಜ್‌ಮಹಲ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೀ ರೇನು? ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಏಕೆ? ಎಂಟು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ.
೯. ಮದ್ಯಯುಗಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣ ಏನು? ಆ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ವಾಗಿದ್ದ ಹತ್ತು ಮದ್ಯವಿಶೇಷಗಳ ತಯಾರಿಕಾವಿಧಾನವನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಅರುಹಿ.
೧೦. ಬೆಂಗಳೂರು ಬೆಂದಕಾಳು ಊರೇ? ಬೆಂಗಳೂರು ಬೇಳೆ ಯಾವ ನೀರಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತದೆ?
೧೧. ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:—
ಜೆಸಿಯಾ ರಾಣಿ, ತುಲುಕ್ಕಚ್ಚಿ ನಾಚ್ಚಿಯಾರ್, ಕ-ಬೀರ್, ಜಡಾಂಗೀರ್ ಅಥವಾ ಬಹದೂರ್‌ಷಾ, ಪುಕಾರ್.

ಪರಂಗಿ ಯುಗ

೧. ಪರಂಗಿ ಹಣ್ಣಿಗೂ ಪರಂಗಿ ಹುಣ್ಣಿಗೂ, ಫಿರಂಗಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
೨. “ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾತಿಮತ್ಸರವನ್ನೂ, ಕೋಮು ಕಲಹಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಾಂತದ್ವೇಶವನ್ನೂ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಪರಂಗಿಯವರು,” ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೂ ಭಾವಿಷ್ಯ ಪುರಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೂ ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
೩. ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಭಾರತವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರೆ, ರಾಜಪ್ರಮುಖರು ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ? ವಿವಾದಿಸಿ.
೪. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೂ, ಮೈಸೂರಿಗೂ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೂ ಇದ್ದ, ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಐತಿಹಾಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಾಂಬರಿಸಿ.
೫. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ತೋಚಿದ್ದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
೬. ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಯಾರಸೈನ್ಯ ಯಾರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿತು? ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ? ಐ ಎನ್ ಎಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಏನು?
೭. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯನ್ನು ಓದಿ, ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಯೇ? ಅಥವಾ, ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ವಿವರಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ಮುತ್ತಾತಂದಿರನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಯಾಳಿಸಿ, ಒಂದು ಪದ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ.
೮. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟೋಡಿದ್ದು ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ, ಎಂಬುದನ್ನು ವಾದಿಸಿ ಸಾಧಿಸಿ. ಆ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಬೇಕು?
೯. “ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮಗಿತ್ತು ದೊಡ್ಡಭಾಗ್ಯ” ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಆಂಗ್ಲದಿಂದಲೇ ವಿರೋಧಿಸಿ.
೧೦. ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :—

ಕರೀ ಗುಂಡಿ, ಬುಸ್ಸಿ, ಲಂಡನ್ ಡಿಗ್ರಿ,
ರಾಜಗೋವಾಲಾಚಾರಿ, ಸೂತ್ರಯಜ್ಞ, ಹರೇ ರಾಂ.

ತಲ್ಲಣಿಸದಿರು ಕಂಡ್ಯ!!

ತಲ್ಲಣಿಸದಿರು ಕಂಡ್ಯ ಮೈಸೂರಿನವನೇ!
ಬುಲೈನಿನ್ ಸಲಹುವನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನು ಮುಂದೆ!!

ಬಡವರಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಬಚ್ಚರಿಗೆ!
ಕಡಗ ಕಾಲ್ಗಿಜ್ಜೆಯನಿಟ್ಟು ಕುಣಿಸುವನು ಕಾಣೋ!!
ಹಡೆದವರ ಪಾಪಗಳ, ಪುಣ್ಯಗಳ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ!
ಬಡಿಯದಂತವನೆ ಕಾಯುವನು ಕಾಣೋ!!

ಶಾಲೆಯಲಿ ಓದುವಾ ಹಸುಕೂಸುಗಳನೆಲ್ಲಾ!
ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲಿಸಯ್ಯಾ! ಅವ ಬರುವ ದಾರಿಯಲಿ!!
ಕಾಲ್ಸೋಲಲವರಿಗೆ! ತಾಸುಮುಂದ್ವೋಗಲೀ!
ರುಸ್ಸೋ ಹಿಂದೀ ಭಾಯ್ ಭಾಯ್ ಅಂತ ಬಾಯ್ಬಿಡುತಲಿರಲಿ!!

ಕರ್ಚೀಫ ಹಾರಿಸಲಿ, ಕೆಂಬಾವುಟವನೇರಿಸಲಿ!
ಕುರ್ಚಿಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಕುಣಿದಾಡಿನಲಿಯಲಿ!!
ಕೂರ್ಚಿವ್ ಬರುತಿರುವ, ಬುಲೈನಿನ್ನ ನ ಧಣೆಯು!
ಮೂರ್ಚಿಬಂದರೂ ಬರಲಿ! ಬಾಲಕರು ನಿಂತಿರಲಿ!!

ಹಾರಿಹೋಗಲಿ ಜಾತಿ! ತೇಲಿಹೋಗಲಿ ಮತವು!
ದಾರಿಕಾಣಲಿ ನಮಗೆ! ಉದರ ತುಂಬಿಸ ದಾರಿ!!
ಸಾರುವಂತಾಗಲಿ ನಾವು! ಜಗಕೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನುಂದೆ!
ಎಸ್ಸಾರ್ನಿವರದಿಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನಂಟಪುದೆಂದು!!

— 0 —

ದಫೇದಾರ್ ದೇರಣ್ಣೋರು

“ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ”

ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಮಿಂಚು ಝಳುಪಿಸಿ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿತೇನು? ಇಲ್ಲ, ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಅವಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ—ಝಳುಪಿಸಿ ಹೊಳೆದದ್ದು ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಗರಿಗರಿಯ ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ. ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಕೋಲು ಸ್ವರೂಪಿ, ಗಳದಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ—ಕೋಮಲ ಹೃದಯ, ಹೆಂಗರುಳು, ಭಾರತಮಾತೆಗಾಗಿ ಮರುಗಿದವ—ಜೈಲಿಗೆ ಹೊರಗಿದ್ದರೂ—ಗಾಂಧಿಜಿ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಜೈಲಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇವ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣೀರುಹಾಕಿದ್ದ. ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಇವನನ್ನು ಜೈಲಿಗಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರು “ಎನಾದರೂ ಕದಿ ಹಿಡಿದೊಯ್ಯುತ್ತೀನೆ” ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. “ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತಾಂಚೆಯನ್ನು ಕದ್ದಿರುವರು ಅವರನ್ನು ಜೈಲಿಗಿಕ್ಕಿ—ಒಳಗಿನವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಿ ಇಲ್ಲವೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಒಳಗೆ ನೂಕಿ” ಎಂದು ಕಲ್ಲಯ್ಯ ವಾದಿಸಿದ್ದ. ದಫೇದಾರ್ ದೇರಣ್ಣನವರು ಇವನ ವಾದಕ್ಕೆ ಎರಡು ವದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಅಂದಿನ ಮಾತು. ಇಂದು ಕಲ್ಲಯ್ಯನದೇ ರಾಜ್ಯ—ಅವನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಎತ್ತಿದರೆ ನಾವು ತೆರಿಗೆ ತೆತ್ತಬೇಕು—ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯಬೇಡಿ ಅಂದರೆ ಅಂಗಡಿಯೇ ಬಂದಾ. ಬೇಕಾದವರು (ಅವನಿಗೆ) ಕುಡಿಯಲಿ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಇರುತ್ತೆ. ಹೀಗೆ ನಂದೋ ರಾಜ್ಯಭವಿಷ್ಯತಿ” ಹೋಗಿ “ಅವನದೇ ರಾಜ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ” ಆಗಿದೆ.

ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಹುಲ್ಲೆದೆಯ ಧೀರ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಫೇದಾರ್ ದೇರಣ್ಣನವರ ಪರಿಚಿತ. ದಫೇದಾರರು ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂಗ್ರೇಜಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಪ್ಪುತಿಂದು ಮೈಬೆಳಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ರಟ್ಟೆಯ ಬಲ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲಯ್ಯನವರು ದೇರಣ್ಣನವರಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಬೀರಿದ್ದರಂತೆ—ಇದು ನಲವತ್ತೆರಡರಲ್ಲಿ. “ನಾನು ಬೀರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದಿದ್ದರು ಕಲ್ಲಯ್ಯ. “ಹೌದು ನೀನು ಬೀರಿದ್ದು ಕಲ್ಲಲ್ಲ ಕಲ್ಲಯ್ಯಾ, ನಿನಗೆಲ್ಲಿ ಆ ಧೈರ್ಯ” ಎಂದು ಕೊಂಕಿಸಿ ಪಕ್ಕೋಡ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದಿದ್ದರು ದೇರಣ್ಣ ಪ್ರಭು.

ನಿಜ—ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಬಣ್ಣ ಬದಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿದವನಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ಬಂದ ಕಡೆ ತೂರಿಕೊಳ್ಳುವವ. ಹಾಸನದಿಂದ ಬಂದಾಗ ಹಸನ್

ಕೆಂಪು ಕ್ಯಾಪು ಹಾಕಿದ್ದ. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅವನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಕೆಂಪು ನಕ್ಷತ್ರ ತೋರಿಸಿದಾಗ ದೇರಣ್ಣನವರು ಕೆಂಗಣ್ಣು ಬೀರಿದ್ದರು ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಕೆಂಪಯ್ಯರ ಮೇಲೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿಳಿದ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಕೆಂಪು ಹಾಸನ್ ಕ್ಯಾಪು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಿರ್ಜಾ ಕ್ಯಾಪ್ ತಲೆಗೆರಿಸಿ ಅಠಾರಾ ಕಛೇರಿ ಮುಂದೆ ಸುಳಿದಾಡಿದ.

ಅಲ್ಲಿಗೂ ದೇರಣ್ಣನವರು ಅವನ ಮೇಲೆ ಗುಮಾನಿ ಇಟ್ಟೇ ಇದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಯಾವುದಾದರೂ ನೆಪಹುಡುಕಿ ಕಲ್ಲಯ್ಯನಿಗೆ ಎರಡು ಮಡುಗಲೂ ಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಾದಿದ್ದರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಫೇದಾರರು.

ಆ ಟೋಪಿಯಿಂದಲೂ ತನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕದಿರಲು—ಹ್ಯಾಟಿಗೆ ತಲೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಾಗ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇವನ ಗುರ್ತೇ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ—ಬಹಳ ಮಂದಿ ಇವನನ್ನು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ—ದೇರಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಇವನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ತಾನೇ ಹ್ಯಾಟು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಬಂದ ಅರ್ಜಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಾಣಿಗೆ ತಂದರು. ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಧೈರ್ಯ ವಾಗೇ ನಡೆದ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂಗ್ರೇಜಿ ಆಡಳಿತದ ರಕ್ಷೆ ಈ ಶಿರೋರಕ್ಷೆ ಹ್ಯಾಟು, ಈ ದಫೇದಾರರು—ಈ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಕಾಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಯುವುದೆಂದು ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಎದೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲುಮಾಡಿದ್ದ.

ಅದು ಆದದ್ದೂ ಹಾಗೇ—ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹ್ಯಾಟು ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ದೂರು ಕೊಟ್ಟವನ ಅಪ್ಪನೆ ರಾಣಿಗೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಮಗ ಕೊಟ್ಟ ದೂರು ತಪ್ಪು—ಆ ಹ್ಯಾಟು ತಾನೇ ಬಿಸಾಕಿದ್ದೆಂದೂ—ಗಾಂಧೀ ಟೋಪಿ ಹಾಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಹಾಕದ ಆ ಹೈದನಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಹಾಗೆ ಆ ಹ್ಯಾಟನ್ನು ಕಲ್ಲಯ್ಯನವರ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಎಸೆದದ್ದಾಗಿಯೂ ಬಿನ್ನರಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಕೇಸು ವಜಾ ಆಯಿತು. ಕಲ್ಲಯ್ಯನಿಗೆ ದೇರಣ್ಣನವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಬೀಸುವ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಈ ದಫೇದಾರರಿಗೂ ಏಕೆ ಈ ಕಲ್ಲಯ್ಯನ ಟೋಪಿ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜವಾಗಿ. ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ತಂಗಿ ಸುಬ್ಬಿಯನ್ನು ಕಲ್ಲಯ್ಯನವರಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಧಾನ ನಡೆದಿತ್ತು. “ಸುಬ್ಬಿಯಲ್ಲ ಈಕೆ ಕೊಬ್ಬಿ” (ಕೊಬ್ಬು ಉಳ್ಳವಳು ಕೊಬ್ಬಿ) ಎಂದು ಕಲ್ಲೆಸೆದಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದ ಕಲ್ಲಯ್ಯ. ಈ ತಿರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದಲಾಗಾಯಿತಿನಿಂದ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಕಲ್ಲಯ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಬೀರಲು ಹಚ್ಚಿದರು. ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು

ಕಾಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ದಫೇದಾರ್ ದೇರಣ್ಣನವರು ಕಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಕಾಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡಬೇಕಷ್ಟೆ! ಅದಕ್ಕೇ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಯಾವ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿದರೂ ಪೋಲೀಸರು ಬೆನ್ನು ಬೀಳದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಏನೂ ತೋರದೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಕಂಬಿ ಪೇಟೆ ಹಾಕಲು ತೊಡಗಿದ. ಗಂಜಿ ಹಾಕಿಸಿ ತೀಡಿ ತೀಡಿ ಮಡಿಸಿ ಮಡಿವಾಳ ಪಾಪಯ್ಯ ಗರಿಗರಿಯಾಗಿ ಇಸ್ತಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ— ಸಿರಸ್ತೇದಾರರಿಂದ ಕಿರೀಟದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಊರೆಲ್ಲಾ ಅಲೆದ. ಆದರೂ ಜನ ದನದಂತೆಯೇ ವರ್ತಿಸಿದರು. “ಭೇಷ್” ಎಂದು ಯಾರೂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾತಾಡಿದವರು ದಫೇದಾರರು. “ಇದೂ ಕದ್ದ ಮಾಲಿಲ್ಲ ತಾನೆ?” ಎಂದು ಮೂಗು ಕೆರೆದಿದ್ದರು. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತು—

“ಹೆಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡ್ರೀ” ಎಂದ ಕಲ್ಲ.

“ಡ್ರೆಸ್ ಮೇಲಿದ್ದೀನಿ ಹುಷಾರ್”

“ನನ್ನ ತಲೆ ವಿಷಯ ನಿಮಗ್ಯಾತಕ್ಕೇ”

“ಯಾತಕ್ಕೇಂದ್ರೆ—ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ—”

“ನನ್ನ ತಲೆಗೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಏನ್ರಿ ಸಂಬಂಧ”

“ನಿನ್ನ ತಲೆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಕಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಅದರ ಮೇಲಿರುವ ಕಂಬಿ ಪೇಟೆಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು.”

“ನಮಗೆ ತಲೆ ಇದೇಂತ ಒಪ್ಪೋತೀರಾ ಹಾಗಾದರೆ?”

“ನೋಟೇಸ್—ತಿಳಿದವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಸುಬ್ಬಿ ತಿಳಿಯದವಳೆ?”

“ಆಯಮ್ಮ ಆಗಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡ ಅಂದದ್ದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ತಲೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.”

“ನಿಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಗಳಾದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು—”

“ಅಾಕಪ್ಪಿಗೆ ನಡೆಯಯ್ಯಾ”

* “ಯಾಕ್ರೀ”

“ಈ ಪೇಟೆ ಕಳವು ಮಾಲೂಂತ ನಾನು ಗುಮಾನಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.”

“ನಮ್ಮ ಮಾವನ್ನು ಕೇಳಿ ನೋಡಿ”

“ಇದು ಮಾವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ—”

“ಭಾವಿ ಮಾವಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು—”

“ಇದನ್ನೇಕೆ ಕೊಟ್ಟರು?”

“ಅವರು ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದರು.”

“ನಾಚಿಕೆಯಾಗೋಲ್ವೆ?”

“ಯಾತಕ್ಕೆ?”

“ಗಾಂಧೀ ಟೋಪಿಯವರ ಅಳಿಯ ಜರಿ ಪೇಟೆ ಹಾಕೋದೆ?”

“ಅವರ ಮಗಳು ಹೇಳಿದಳು..... ಈಗ ನೀವು ಸಾವಂತ್ರಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳೋಲ್ಲವೆ?”

—ಈ ಮಾತಿಗೆ ದಫೇದಾರರ ಮಿಸೆ ಮುಗಿಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆಲ ನೋಡತೊಡಗಿತು. ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಗರಿಗರಿಯ ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿದ್ದ. ಗಾಳಿ ಗಾಂಧಿ ಕಡೆಯವರ ಕಡೆ ಬೀಸುವ ಕಡೆ ದಿನಗಳವು. ಅವನ ಮಾವನ ಜೊತೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಹಾತೊರೆದ, ದ|| ದೇರಣ್ಣನವರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಅದೆಲ್ಲಾ ಅಂದು ನಡೆದದ್ದು. ಈಗ ಇದು ಅವನದೇ ರಾಜ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ— ದಫೇದಾರರು ಅವನಿಗೇ ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇವಲ ಒಂದು ಟೋಪಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಟ ಆಡಿದ ಕಲ್ಲಯ್ಯ! ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳದ ತಾಬೇದಾರಿಯವರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡೋಕೆ—ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ —ಕರ್ನಾಟಕ ರಚನೆಗೆ—ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅವನು ಕೈಯೆತ್ತದ್ದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸುವ ಕಲ್ಲಯ್ಯ.

ದ|| ದೇರಣ್ಣನವರು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹ್ಯಾಗಿದ್ದರೋ ಇಂದೂ ಹಾಗೇ ಇದ್ದಾರೆ.

“ಯಾವ ರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಬಂದರೂ ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯುವುದು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ” ಎಂದು ಬೆಲ್ಕು ಬಿಗಿದು ಬೆವರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ದಫೇದಾರರು. ಕಿರುನಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯ.

—ದಾತರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ.

ಕ್ಯಾಲೆಂಡರಿನ ದಿನಗಳ ಹೆಸರುಗಳು

ನಾವು ಹುಡುಗರಾಗಿದ್ದಾಗ Solomon Grundy ಎಂಬ ಚುಟುಕು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು—ಅಂಗ್ಲೀಯರ ದರ್ಬಾರಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ—

Solomon	Grundy
Born on	Sunday
Christened on	Tuesday
Married on	Wednesday
Took ill on	Thursday
Worse on	Friday
Died on	Saturday

ದಿನಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದು ಈ ಚುಟುಕು ಬರೆದಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ ಈಗ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ; ಎಲ್ಲ ಸಂಸಾರಿಗರ ಪೂರ್ಣ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ನಿದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಂಪು ಶಾಯಿಯಲ್ಲಿ Sun. ಅಥವಾ ಸೂರ್ಯ ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲ ಹೆಸರು. ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವಾಗ, ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಹೆಸರು ಕರಿಯ ಶಾಯಿಯ Mon. ಎಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮಗು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಸಂಕೇತ, ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ!!—ಹೀಗೇ ಅಲ್ಲವೇ ಪ್ರಾಕೃತ ಸಂಶೋಧಕ ಧಿಗ್ಗಂತಿಗಳು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು!!

ಮೂರನೆಯ ಹೆಸರು Tue. ಎಂದಿರುತ್ತದೆ. 'ಟ್ಯೂ' ಎಂದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆ 'ಯ' ಮತ್ತು ಕೊಡುವುದು. ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಇಬ್ಬರಿಗೂ 'ಯ' ಮತ್ತು ಕೊಡುತ್ತದೆ. 'ಯ' ಎಂದರೆ ಪ್ರಣ'ಯ'ವೋ ಲ'ಯ'ವೋ! ಭಗವಂತನೇ ಬಲ್ಲ!! ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಹೆಸರು Wed. ಅಂದರೆ ಮದುವೆಯಾಗು ಎಂದರ್ಥ. ಈ 'ಯ' ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಬಲೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಮದುವೆಯು ಆಜ್ಞಾ ಬಾಜ್ಞಾ ಜನರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಆಗಿಯೇಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಂದಿರಬಹುದು.

ಐವನೆಯ ಹೆಸರು Thu. “ಥೂ” ಮದುವೆಯಾದ ಸುಮಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಥೂ ಎನ್ನುವಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ಅಸಹ್ಯ ವಾತಾವರಣ ಆಗಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬಂದೇಬರುತ್ತದೆ.

ಆರನೆಯ ಹೆಸರು Fri. ‘ಫ್ರೈ’ ಅಂದರೆ ಹುರಿ ಎಂದರ್ಥ. ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಸಾಧುವಾದ ಪ್ರಕರಣವೇ! ಥೂ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಸೂರಿನ ಕೆಳಗೆ ಇರುವಂತಾದರೆ, ಇಬ್ಬರ ಜೀವನವೂ ಹುರಿದು ಹಾಕಿದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಏಳನೆಯ ಹೆಸರು Sat. ಅಂದರೆ ಕೂತರು ಅಂತ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಾಧಿಪತಿಗಳೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತರು. ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತರು. ದೇಶ ನಾಯಕ ರೆಂದೆನಿಸಿದ ಸಚಿವರ ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲೇ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಿರಿಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ, ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ, ಹಾಗೂ ಕಾರಕೂನರ ಸರ್ದಾರರೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅಂದ ಮೇಲೆ. ಹುರಿದ ಜೀವದ ದಂಪತಿಗಳು, ಪರಸ್ಪರ ಥೂ ಕರಿಸಿದ ದಂಪತಿಗಳು ‘ದಂ’ ಅನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತರು ಪ್ರಕೃತಿನಿಯಮದಂತೆ ಅಂದೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿದೆಯೇ ?

ಸಾಲಮನ ಗ್ರಂಡಿಯ ಚುಟುಕು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಚುರುಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಿರುಕವಿಯು ಸಾಧಿಸದೇ ಇದ್ದ ಗೂಢಾರ್ಥವನ್ನು ಈ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರು ಅಚ್ಚೊತ್ತುವವರು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ, ಸಂಕೇತನಾ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿಸಿ, ಜನತೆಗೆ ಅರುಹಿರುವರು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಈ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಪ್ರಿಂಟಿಸಿದಾತನಿಗೆ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು.

ಅಲ್ಪಜ್ಞರು ಅನ್ನಬಹುದು! ಇದೇನಯ್ಯಾ! ಈ ವಿಷದೀಕರಣ. ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರನ್ನು ಹ್ರಸ್ವವಾಗಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತುವ ಕಾರಣ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟು ಟೀಕೆ, ಇಂತಹ ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು ಎಂದು.

ಎಲ್ಲಾ ಟೀಕಾಕಾರರೂ ಇದೇ ರೀತಿ, ಕಾಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಾಣಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದು ಅವರ ಸಹಜ ನೀತಿಯಲ್ಲವೇ ?

—ಪ್ರಸಾದ್.

ದಿ ಕೆನರಾ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಎಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ: ಉಡುಪಿ, ದ. ಭಾರತ]

[ಸ್ಥಾಪನೆ: ೧೯೩೫]

ಇದುವೇ ಪಾಲಿಸಿದಾರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಹೆಸರು. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಾಪಿತ
ವಾದಂದಿನಿಂದಲೂ ಬೋನಸು ಹಂಚಿದ ಕಂಪೆನಿ. ವಿಮೆ ಇಳಿಸಲು ಅಥವಾ
ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಅವೇಕ್ಷಿಸುವವರು ವಿವರಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

T. R. A. PAI, Managing Director

THE CANARA MUTUAL ASSURANCE Co., Ltd.

Head Office: **UDIPI, S. India**

CHIEF AGENTS

THE COMMERCIAL CORPORATION OF INDIA, LTD.,

UDIPI, S. INDIA.

ಮನೆಗೆ ಕಾಂತಿ !

ಮನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ !!

ದೇಹಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ !!!

ಕಣ್ಮನಗಳಿಗೆ ತಂಪು ಬೀರುವುದು,
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ

ಮೈಸೂರು ಬಲ್ಬ

ಅದು ಭಾರತದ್ದು !

ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯದು !

ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದು !!

ಫೋನ್ : 2026

ಗ್ರಾಮ್ : ' Mysorlamp '

ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲಿ.,

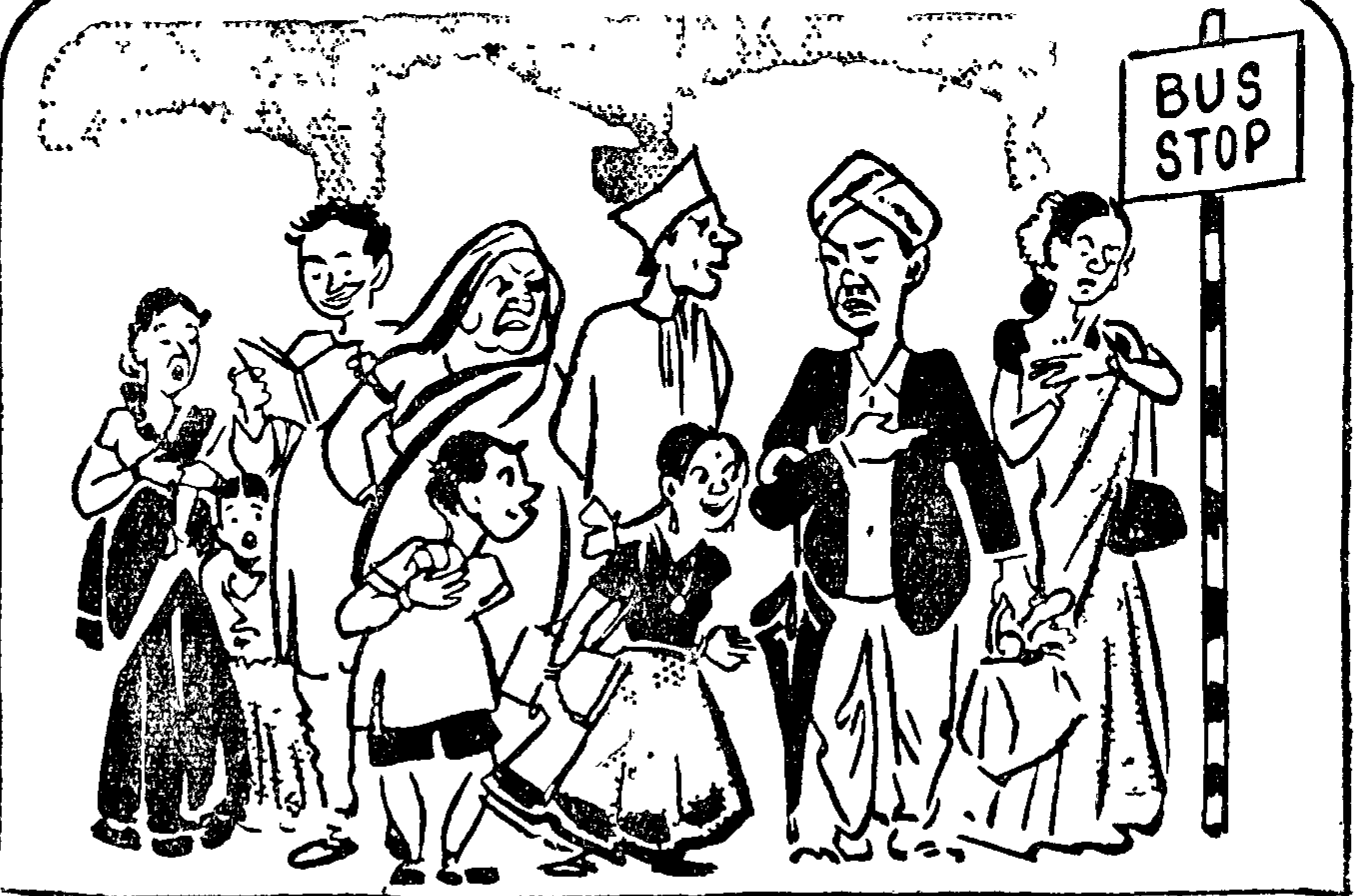
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ

-

-

-

ಬೆಂಗಳೂರು 3

ಕೃತ ನಿಂತು ಬೇಸತ್ತಾಗ...

ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಮನಸ್ಸು ಎರಡೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ - ಅಲ್ಲವೇ ?
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನೂ ದೇಹಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ
ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಸ್ನಾನ ! ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪು
ಮರೆಯಬೇಡಿ ಮತ್ತು

ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪು

ದೇಹದ ಕಶ್ಮಲವನ್ನು
ನಿವಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ
ಮೃದು ಮಧುರವಾದ
ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು
ಕೊಡುತ್ತದೆ

ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

MEMBER
I S T M. A

VITOFERRIN

MYSORE INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD. MALLESWARAM BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ “ಎ” “ಬಿ” ಮತ್ತು “ಡಿ” ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತಪಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ತಯಾರಕರು :

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್
ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3.